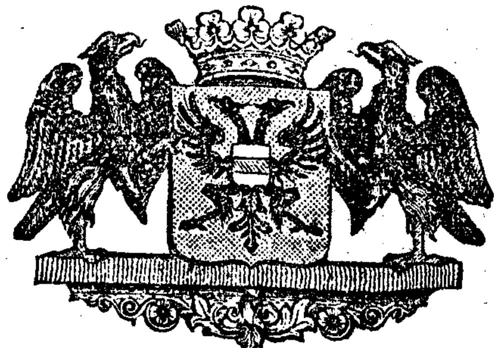
Jaargang 109. Dingsdag, 29 October 1850. No. 87.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

TWEEDE UITGAVE.

ITALIE.

Volgens een berigt van het comité voor het *Siccardi* monument, hebben tot dusver de inschrijvingen voor dit gedenkteeken 70,000 fr. bedragen. Men beschouwt dit bedrag als zeer aanzienlijk en als een bewijs voor de algemeene deelneming in de hulde aan den minister (n.l. *Siccardi*, die zich het sterkst tegen den Paus en de overheersching der geestelijkheid verzet heeft), daar het maximum der bijdragen slechts 6 sous bedraagt. Onder anderen zijn uit Savoye en uit Sardinië, waar ieder, die mogt deel nemen aan deze inschrijving, met den banvloek bedreigd wordt, desniettemin 8000 fr. ingekomen.

DUITSCHLAND.
Staat van zaken in Keur-Hessen.

„Te oordeelen naar al hetgeen men hier ziet en hoort, kan de Oostenrijksch-Beijersche interventie in Keur-Hessen welligt reeds in de eerstvolgende 24 uren worden te gemoet gezien," — dus is de aanhef van een' brief uit Frankfort, onder dagteekening van den 22sten dezer. Reeds den vorigen dag had een gedeelte van het observatie-korps te Aschaffenburg aan de uiterste grenzen post gevat. De opperbevelhebber van dit korps, vorst *Taxis*, was in den morgen van den 22sten Oct. te Frankfort aangekomen, om, naar men zeide, met graaf *Thun* de noodige beschikkingen te treffen voor het binnenrukken in het keurvorstendom.

In weerwil dezer oorlogzuchtige geruchten, die op de beurs van dien dag vrij belangrijken invloed uitoefenden, heeft men nogtans reden, derzelver waarheid in twijfel te trekken, vooral ook omdat voor het oogenblik de toestand van Hessen niet zoodanig is, om eene onmiddellijke interventie noodzakelijk te maken, en zoowel Oostenrijk als Beijeren niet dan ongaarne en slechts op het uiterste oogenblik tot dien maatregel zullen overgaan.

Intusschen wordt uit Munchen, van den 20sten, het volgende berigt:

Heden vroeg zijn 2½ batterij artillerie naar Franken vertrokken. Morgen volgen vier escadrons kurassiers, en Woensdag twee bataljons van het eerste regement infanterie. Intusschen volgen ook de Oostenrijkers uit Tyrol en het Vorarlgebergte. Heden zijn reeds de kwartiermakers van het regement Benedec — vroeger Latour — hier aangekomen, om voor hun regement kwartier te bestellen. Andere Oostenrijksche troepen trekken door Zwaben naar de Mein, waar een legerkorps van 30,000 Oostenrijksche en 20,000 Beijerschen van Bamber tot Aschaffenburg wordt opgerigt. Hetzelve wordt in verbinding gebragt met het Oostenrijksche korps in Bohemen, dat over Eger en Hof voorwaarts rukt."

Nog altijd blijven velen daarom de meening toegedaan, dat de Oostenrijksch-Beijersche interventie in Keur-Hessen inderdaad zal plaats hebben, en dat wel nog in den loop dezer week. Het is ontwijfelbaar, dat de Oostenrijksche partij eene vaste gedragslijn heeft aangenomen en dat zij met stoutmoedigheid hare reactionaire plannen doordrijft.

(*Laatste berigten*.) De Pruissische troepen zijn werkelijk in Keur-Hessen binnengetrokken. In den nacht van den 22sten op den 23sten dezer heeft de generaal *v. Bonin*, welke de bij Wetzlar vereenigde divisie kommandeert, bevel daartoe ontvangen. De troepen zijn onmiddellijk opgebroken en hebben, met geforceerde marschen, den weg naar Giessen ingeslagen, alwaar zij ook reeds den 23sten, tot geene geringe verbazing der bevolking, zijn aangekomen. Zij zullen den togt vervolgen, en zich spoedig met de troepen van de divisie *Radzivill*, welke almede van Eisenach naar de Hessische grenzen zijn opgebroken, vereenigen. De Pruissische soldaten waren zeer wel tevreden. Zij betaalden naar behooren hunne behoeften.

Regtstreeks wordt uit Berlijn gemeld, dat, indien de Beijerschen in Hessen mogten binnentrekken, de Pruissen last hadden, om hen terug te drijven.

Overigens wordt uit *Hanau*, van den 24sten, het volgende geschreven: „Geruchten van onderscheiden aard zijn hier in omloop gebragt, zoo zegt men, hetgeen echter zeer wordt betwijfeld, dat de Keurvorst met *Hassenpflug* c. s. in de eerste dagen zich aan het hoofd van het eerste garde-regement weder naar Kassel zal begeven. Vervolgens meldt men, dat de eerstvolgende regeringsdaad van den Keurvorst zal zijn de opheffing der constitutie en het octroijeren van eene nieuwe kieswet, voor eene uit twee kamers bestaande landsvergadering, ten einde daarmede eene geheel nieuwe constitutie tot stand te brengen."

KEULEN, 23 October.

Den 12den October is er in Mecklenburg zoo veel sneeuw gevallen, dat de rails der spoorwegen er mede overdekt waren, op eene uitgestrektheid van onderscheidene mijlen. In Silezië sneeuwde het zeer sterk sedert den 10den en 11den October.

— Een geneesheer uit Eisenstadt, die voor omtrent vijf jaren, Europa of zijne vrouw moede zijnde, naar Amerika vertrok, waar hij weder in het huwelijk trad, is onlangs overleden en heeft zijn in de mijnen van Californië verworven aanzienlijk vermogen bij testament aan zijne beide weduwen toegewezen. Ter eere van de transatlantische dame zij het gezegd, dat zij niet in het minst heeft geprotesteerd tegen den wil van haren overleden echtgenoot, ofschoon zij eerst, toen hij op sterven lag, vernam, dat zij eene regtmatige mededingster had en dat zij aan hare lijdenszuster haar aandeel in de nalatenschap onverkort deed toekomen. De Europesche vrouw, die evenmin aanmerkingen op het testament maakt, en die tot dusver te Steinamanger woonde, is voor eenige dagen afgereisd, om de troostende dollars in ontvangst te nemen.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

Te Swinemunde is berigt ontvangen, dat den 18den Oct. bij Rönne het Russische oorlogs-stoomfregat *Archimedes* gestrand en reeds wrak was. Acht man der ekwipaadje zijn verdronken.

— De Holsteiners hebben, gelijk nu uit officiële opgaven blijkt, bij den roekeloozen en mislukten aanval op Friedrichstadt 700 man verloren. Vijfhonderd zijn daarvan gewond, weinig meer dan 30 à 40 gevangen genomen; de overige zullen derhalve vermoedelijk zijn gesneuveld. — Zij bekomen echter gedurig versterking van vrijwilligers uit verschillende oorden van Duitschland, zoodat het geleden verlies eerlang meer dan vergoed zal wezen, en elk der 15 veldbataljons weder tot eene sterkte van 1200, tegenwoordig bij het vaandel, zal zijn gebragt.

De Holsteiners hebben hunne voorposten weder meer vooruitgebragt; — aan den kant van Friedrichstadt tot voorbij Sethe, en meer regts tot Kropp.

Uit Denemarken wordt gemeld, dat ook de Deensche reservetroepen in menigte zuidwaarts trekken, zoodat, zoo al de Denen zelve niet zuidwaarts oprukken, de Holsteiners hen niet onvoorbereid zullen vinden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 24 October.

Gisteren hebben de ministers een' kabinetsraad gehouden, waartoe zij eerst kort te voren waren bijeengeroepen, en in welken over *eene zaak van groot en dringend belang* gehandeld is. De *Times* meldt daaromtrent o. a. het volgende:

„De onbehoorlijke handelwijze van Pruissen, hetwelk den Sleeswijk-Holsteinschen oorlog helpt voortzetten, niet alleen in weerwil van een met Denemarken gesloten traktaat, maar werkelijk onder bedekking van het traktaat en door middel van hetzelve, heeft een' zeer natuurlijken, wij zouden kunnen zeggen een' allezins regtmatigen uitslag gehad. De gouvernementen van Rusland en van Frankrijk hebben gezamenlijk aan het gouvernement van dit Rijk (Groot-Brittanje) voorgesteld, dat de drie mogendheden stellig van Pruissen zullen vorderen de vervulling van de door hetzelve met Denemarken onlangs aangegane overeenkomst, en het doen ophouden van den bijstand, dien het bij voortduring aan het Sleeswijk-Holsteinsche leger verleent. Ingeval Pruissen mogt aarzelen om aan dit redelijk verlangen te voldoen, zijn Rusland en Frankrijk bereid om hetzelve nadruk bij te zetten, niet door een' onnutten intogt in het land waarover geschil is, maar op eene wijze, die meer naar hunnen smaak is, namelijk door het bezetten der Silezische provinciën van Pruissen aan den eenen, en van de Rijn-provincie aan den anderen kant. In de eerste plaats wenschen zij echter bij dezen maatregel tegen Pruissen de medewerking van Engeland, zonder welke zij vooralsnog niet bereid zijn om zich in beweging te stellen. Het antwoord van het Britsche gouvernement kan misschien vooraf wel opgegeven worden. Hetzelve weigert met Rusland en Frankrijk aan zoodanige nota, als wij beschreven hebben, deel te nemen; maar het stelt voor, dat alle drie mogendheden afzonderlijk Pruissen zullen onderhouden over deszelfs tegenwoordige trouwbreuk ten aanzien van het Deensche gouvernement. Of hare drievoudige vertoogen meer zullen afdoen dan al de diplomatieke stukken, welke reeds over deze zaak gewisseld zijn, is eene vraag, waaromtrent wij niet wagen onze meening te kennen te geven."

— De benoeming van een' Roomschen aartsbisschop van Westminster veroorzaakt hier te lande nog meer beweging, sedert men weet dat zij gevolgd zal worden door de geheele herstelling van het bisschoppelijk bestuur in de R. K. kerk in Engeland. De *Times* en de *Morning-Chronicle* sporen de regering aan om aan „die ongerijmde aanmatigingen van den Paus" een eind te maken; de *Times* wil die *in Italië zelve*, „het zwakste punt van het pauselijke gezag," beantwoord hebben.

De *Globe*, het orgaan van lord *Palmerston*, eindigt een lang artikel over deze zaak aldus: „Ons besluit dan is, eenvoudig, dat het streven tot uitbreiding der Roomsche kerk hier te lande, in den vorm dien het thans aanneemt, geheel anders zal worden opgenomen, dan het streven der Roomschen naar gelijkheid van regten, indertijd door de vrijzinnige en verdraagzame denkers opgenomen werd. Eene opmerkelijke daadzaak is het overigens, dat in dezen tijd van vrijheid voor alle geloofsbelijdenissen en kerkgenootschappen, de tot nieuwen ijver ontwakende geest der R. K. geestelijkheid zich wederom voordoet met al datgene waardoor hij zich in de eeuwen der barbaarschheid kenmerkte."

— Verleden Vrijdag zijn te Ayr (in Schotland) twee zoogenoemde postduiven teruggekomen, welke sir *John Ross* voor eenige maanden van daar had medegenomen, toen hij die haven verliet om in de noordpoolstreken de schepen van sir *John Franklin* op te zoeken. De afspraak was, dat die duiven door den heer *Ross* losgelaten zouden worden, hetzij wanneer hij iets van sir *Franklin* zou gevonden hebben, hetzij wanneer hij (*Ross*) zelf in het ijs ingevroren zou zijn. Welke van deze beide omstandigheden nu heeft plaats gegrepen, is tot dusver onbekend, nademaal bij geene der duiven een briefje is gevonden. Eene der duiven is, naar men voor zeker meent te kunnen houden, van een briefje voorzien geweest, maar schijnt dit verloren te hebben, naardemaal zij zeer gehavend is. — De afstand, welken deze vogelen op hunne terugreis uit de noordpoolstreken naar Ayr doorvlogen hebben, wordt op niet minder dan 2000 mijlen berekend. Van de terugkomst der duiven, die zóó ver van hare gewone verblijfplaats verwijderd waren, bestond nog geen voorbeeld.

(Sir *John Ross* heeft nu nog drie duiven over, vermits hij er vijf had medegenomen, die volgens zijne laatste brieven allen levend en gezond waren. Met gespannen verwachting ziet men de aankomst der anderen te gemoet, in de hoop dat zij gelukkiger mogen zijn in het overbrengen der berigten.)

— Met het stoomschip *Diana* zijn 455 varkens, 164 ossen en koeijen, 38 kalveren, 530 schapen uit Harlingen, en met het stoomschip *Magnet* het groot getal van 1133 schapen uit Amsterdam aangebragt.

(De invoer van rundvee is sedert 1847 zoo aanzienlijk vermeerderd, dat dezelve gedurende de laatste vier weken 7800 stuks bedroeg, tegen 3471 over hetzelfde tijdperk in bovengenoemd jaar.)

— Ons gouvernement heeft een' consul benoemd voor de republiek Liberia, en wel eenen neger. Dit is de eerste maal dat zoodanig persoon door ons Bewind tot eene openbare betrekking van dien aard is aangesteld. De benoemde is iemand van uitstekende bekwaamheid en heeft een zeer beschaafd voorkomen. — De genoemde republiek is, gelijk men weet, voor weinige jaren op de westkust van Afrika gesticht door daartoe uit N.-Amerika overgebragte vrijverklaarde slaven.

— Maandag j.l. had de opening plaats van de geregelde dienst door de *Brittannia-kokerbrug*. — Van Zaturdag ochtend af, nam men gestadige proefnemingen, onder de leiding van kapitein *Simons*, ten einde zich nog nader te overtuigen van de hechtheid en sterkte der verschillende deelen tot het grootsche geheel behoorende. Eerst gingen er twee locomotiven door den koker, die telkens na het afleggen van een' kleinen afstand, weder ophielden. Vervolgens liet men door elk der vier kokers een trein rijden, bestaande uit 28 waggons door twee locomotiven voortgetrokken, en beladen met 280 tonnen steenkolen. De doorbuiging, die naauwkeurig werd aangeteekend, bedroeg niet meer dan ¾ duim op de massa. Na deze eerste proefneming werd de trein op grooten afstand van den tunnel gebragt, om er daarna met snelle vaart doorheen te stoomen. Alstoen bevond men, dat de doorbuiging, met een' bijzonderen daartoe vervaardigden toestel waargenomen, nog minder was, dan wanneer de trein er langzaam doorging. De opmerkingen gedurende de voltooijing van die brug gemaakt, hebben bewezen, dat zelfs bij de hevigste winden die het kanaal teisteren, geene zoo harde trilling veroorzaakt wordt, als door de drukking van tien man tegen een' der zijwanden aan. Zijn nu echter de kokers twee aan twee, door ijzeren lijsten verbonden, dan zullen de trillingen (die nu reeds niet noemenswaard meer zijn) geheel onmogelijk worden.

Een uurwerk aan een der uiteinden geplaatst brengt op eene vertikale plaat eene naald in beweging, die door behulp van een potlood alle afwijkingen van den koker aanteekent.

Tot den opbouw van de thans ingewijde Brittannia-brug werd besloten op den 30sten Junij 1845; den 13den April 1846 werd er de eerste hand aan gelegd; den 4den Mei 1849 was de eerste koker voltooid en den 18den Maart 1850 werd de brug voor den overtogt met koopmansgoederen geopend. — Op de tentoonstelling van 1851 zullen modellen op groote schaal van de Brittannia-brug voorhanden zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 October.

Het is thans *zeker*, dat generaal *d' Hautpoul* gisteren middag, na eene vrij hevige woordenwisseling met den President der republiek, zijn ontslag als minister van oorlog ingediend heeft, en dat die demissie ook aangenomen is. De generaal is benoemd tot tijdelijk gouverneur generaal van Algerie, en wordt als minister van oorlog opgevolgd door generaal *Schramm*.

De *Moniteur* bevat heden reeds de beide besluiten, die deze benoemingen behelzen.

(Generaal *Schramm* wordt algemeen gehouden voor een' man zonder eenige politieke beduidenis; daardoor is echter ook, meent men, het gevaar van nieuwe oneenigheid tusschen den minister van oorlog en zijn' magtigen ondergeschikte, generaal *Changarnier*, weggenomen.

Schramm is de meest *gedecoreerde* generaal van Frankrijk (hij heeft ook eene Nederlandsche ridderorde) en hij schept er bijzonder behagen in zich met velerlei ridderteekens in het publiek te vertoonen. Hij was in 1837 reeds directeur van het personeel aan het ministerie van oorlog, lid van de kamer der Pairs onder *Lodewijk Philips*, en laatstelijk voorzitter van het comité der infanterie.)

— Hoe moeijelijk het in Frankrijk voor jongelieden van goede huizen is, een bestaanmiddel te vinden, blijkt ook daaruit, dat in een enkel regement infanterie, tweeëntwintig kandidaten in de letteren en vijf doctoren in de regtsgeleerdheid als vrijwilligers dienen.

— Men klaagt hier te lande zeer over de koude. In den afgeloopen nacht is er tusschen Beaugency en Blois eene groote hoeveelheid sneeuw gevallen. De wegen waren geheel bedekt met eene laag, welke hier en daar eene dikte van twee duimen had. — Men kent hier geen voorbeeld van eenen zoo vroegtijdigen winter. — In de Pyreneën is ook reeds eene groote menigte sneeuw gevallen.

— In het *Journal du Loiret* leest men als volgt: Men weet, dat de draden van den electrischen telegraaf het landschap Beauce bijna in deszelfs geheele lengte doorloopen. Wie zoude hebben kunnen denken, dat deze uitvinding een nieuwe valstrik zoude zijn voor de vogels! Dikwijls komen gansche zwermen patrijzen in hunne vlugt in aanraking met de draden en dooden of kwetsen zich; dezer dagen heeft men er 9 of 10 in één ochtend dood of zieltogende opgeraapt. Maar hetgeen nog verwonderlijker klinkt, is, dat de kleinere vogels, die menigmaal bij duizenden op de palen of de draden van den telegraaf gezeten zijn, bij het passeren eener depêche door de electrische vloeistof worden getroffen en op den grond geworpen, waar zij gedurende 12 of 15 minuten als dood blijven liggen, doch langzamerhand van hunne verdooving herstellen en wegvliegen. Velen worden op deze wijze gevangen.

— Te Madrid willen twee vermaarde luchtreizigers, *Feceneton* en *Cliffor*, eene luchtreis doen met een stier, dien zij in de lucht zullen doen dooden. Kleinere ballons zullen ook worden opgelaten, elk een' Toreador, Gallardo, enz. opvoerende; deze zullen den stier vervolgen even als in een renperk, en alzoo een waar stierengevecht in de lucht leveren!!!

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 25 October.

Door eenige dagbladen is berigt, dat de organisatie van het wapen der infanterie, zoo als die door den raad van defensie is ontworpen, de goedkeuring des Konings heeft weggedragen, weldra geheel haar beslag zal krijgen, en met den 1sten Januarij e.k. zal ingevoerd worden. Dit berigt (zoo wij vernemen) is onjuist, voor zoo verre daarin gezegd wordt, dat het voorstel van den raad van defensie door den Koning zoude zijn goedgekeurd, hetgeen nog geenszins heeft plaats gehad. Het is voorts voorbarig, om niet te zeggen onmogelijk, dat de nieuwe organisatie, hoe dan ook, met den 1sten Januarij in werking zoude komen. De waarheid is, dat er eene organisatie door den raad van defensie is ontworpen, dat dit vrij uitgebreid rapport later in handen is gesteld van prins *Frederik der Nederlanden*, die hetzelve vóór zijn vertrek aan den raad heeft teruggezonden, vergezeld van onderscheidene aanmerkingen. Dat later Z. M. van een en ander insgelijks berigt en inzage heeft ontvangen, is mede waarheid; maar onjuist, dat het door HD. bereids is goedgekeurd. Tot de terugkomst van prins *Frederik*, die welligt in het laatst van November kan plaats hebben, zal dus waarschijnlijk deze zaak nog wel hangende blijven.

— Ten gevolge Zr. Ms. besluit van den 13den Oct. 1850, is bij dispositie van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken van den 15den daaraanvolgende, aan de heeren mr. *G. J. Bruce* en *D. van Schreven* te Zwolle, als voorloopige president en secretaris van eene commissie van bestuur eener op te rigten *Overijsselsche Kanalisatie-Maatschappij*, bestaande uit de heeren mr. *G. J. Bruce*, *J. D.* graaf *van Rechteren*, *D. van Schreven*, jhr. mr. *W. G. Hovy*, *G. Salomonson*, *J. A.* baron *van Fridagh*, *S. van Delden Pz.*, mr. *A. M. Dikkers*, *G. Schimmelpenninck*, *Wz.*, mr. *J. A. van Roijen* en mr. *A. J. Vos de Wael*, concessie verleend tot de daarstelling van kanalen van Zwolle naar Almelo, met een' zijtak naar de Vecht boven den Hardenberg en van Dalmsholte naar Deventer.

— Bij de begrooting voor 's Rijks *zeemagt* gedurende het dienstjaar van 1851, worden de noodige gelden aangevraagd voor het in dienst houden (met inbegrip van de eskaders in de O. en W. Indiën) van een fregat van 60 stukken; 3 fregatten 2de klasse; 3 korvetten 1ste klasse; een korvet 2de klasse; 4 brikken 1ste klasse; 8 schoonerbrikken; 9 schooners; 12 stoomschepen; 5 wachtschepen; 2 transportschepen en 9 kanonneerbooten; — bemand met 5310 koppen, behalve 400 Oost-Indische inlandsche matrozen. Daardoor zal aan den sedert lang gekoesterden wensch, om de Nederlandsche vlag meer dan te voren buitenlands te vertoonen, kunnen voldaan worden.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs der Tweede Kamer, zijnde de heeren *v. Nispen*, *Gevers*, *Dirks*, *Westerhoff* en *Storm v. 's Gravesande*, betreffende de voordragt tot het verleenen van pensioen aan drie leden der voormalige Eerste Kamer der Staten-Generaal, blijkt, dat dit voorstel bij de leden, welke deel hebben genomen aan het onderzoek van hetzelve, weinig bijval heeft gevonden.

Ook op het ontwerp tot overschrijving op de begrooting van het burgerlijk pensioenfonds over 1850 zijn de afdeelingen verschillende aanmerkingen gemaakt. In het eenig artikel van dat ontwerp wenschten vele leden een bepaald bedrag, nagenoeg gelijkstaande met de som der uit te keeren pensioenen, opgegeven te zien, waarmede de post onder lit. *d* van art. 1 der wet van den 28sten December 1849 (*Staatsblad* no. 68) vermeerderd en die onder lit. *e* zou verminderd worden.

— Bij besluit van den 10den dezer, heeft Z. M. een octrooi voor 10 jaren verleend aan den heer *Louis Roulet*, en wel voor eene vernieuwde toepassing van zijne uitvinding om het zeewater tot goed drinkbaar water te maken.

Wij nemen deze gelegenheid waar om te bevestigen dat al de proeven, die genoemde heer *Louis Roulet*, gedurende zijn verblijf van zeven maanden te 's Gravenhage, en in tegenwoordigheid van een groot aantal aanzienlijke en der zake kundige personen heeft gedaan, het rapport der gouvernements-commissie, vermeld in de *Staats-Courant* van den 3den Julij l.l., ten volle heeft bevestigd. Bij dat rapport wordt met zoo vele woorden gezegd, *dat de uitslag van het onderzoek der commissie zeer gunstig is; het water in hare tegenwoordigheid voortgebragt, wat smaak, reuk, kleur en helderheid betreft, kan worden gelijk gesteld met het beste welwater.*

Weldra zal op eene Nederlandsche oorlogs-korvet een toestel naar de uitvinding van den heer *Roulet*, op last van Z. Exc. den minister van marine, en vervaardigd in de fabrijk van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel* te Amsterdam, worden geplaatst, en, naar wij vertrouwen, doen zien, welk belangrijk nut door deze uitvinding aan de zeevaart is bewezen.

Ongetwijfeld zullen, bij het welgelukken dezer eerste proeve van 's lands wege genomen, de reeders niet achterwege blijven om de koopvaardijschepen ook van zoodanigen toestel te voorzien.

Eindelijk konde, naar ons inzien, in de lang gevoelde en tegelijk betreurde behoefte aan goed drinkbaar water binnen Amsterdam en andere steden in ons vaderland, misschien door deze uitvinding op eene gemakkelijke en min kostbare wijze worden te gemoet gekomen. (*'s Gr. N.bode.*)

— In het adres der Provinciale Staten van Limburg, houdende verzoek om afschaffing der geadmodiëerde accijnsen, door eene commissie uit de Staten dezer dagen aan Z. M. overhandigd, komen o. a. de volgende zinsneden voor:

„De druk eener belasting is te zwaarder, zoo de belasting-

schuldige niet belast wordt naarmate van zijn vermogen; maar integendeel naarmate zijner behoefte, vooral zoo de belasting op eerste levensnoodwendigheden gelegd is.

„ De getrouwe bevolking van Limburg is nog als vroeger gehecht aan Uwer Majesteits regering: maar de toegezegde afschaffing der bedoelde accijnsen wordt met toenemend ongeduld gewacht, en de Staten zouden het gevaarlijk achten, belastingen verder in stand te houden, die zelfs uit een zedelijk oogpunt verwerpelijk zijn, omdat zij den eerbied voor de overheid verzwakken, en de ambtenaren der belastingen gehaat maken bij de bevolking.

„ De Staten vertrouwen derhalve dat de regering spoedig zal overgaan tot opheffing der belastingen op geslagt, gemaal en brandstoffen. Zij weten zeer wel, dat bij den min gunstigen toestand van 's lands financiën afschaffing eener belasting niet kan plaats hebben zonder invoering eener andere; maar er moet zoo spoedig mogelijk aan de heffing der genoemde accijnsen een eind worden gemaakt, zoo men duurzame rust en tevredenheid in den lande verlangt."

— Wij vernemen van goederhand, dat op Java belangrijke proeven zijn genomen in hoever het bekende stelsel van *Melsens*, betreffende eene verbeterde bereiding van suiker in Indië, met goeden uitslag zoude kunnen worden toegepast. Deze proeven zijn bij uitnemendheid gelukt en spoedig mag men het oogenblik te gemoet zien, dat dit stelsel, volledig op Java ingevoerd, in deze gewigtige industrie eene belangrijke omkeering zal te weeg brengen, welke het suikerprodukt van Java, zoo al niet verdubbelen, althans aanzienlijk vermeerderen zal. (*Indiër.*)

AMSTERDAM, 25 October.

De kamer van koophandel en fabrijken alhier heeft zich bij adres tot Z. M. gewend met verzoek om de verbinding van den Rijnspoorweg met de Duitsche spoorwegen, zoodra en zooveel eenigzins doenlijk, des noods zelfs met belangrijke geldelijke offers, te bevorderen. Het adres zegt o. a.:

„ Het schijnt zich te bevestigen, dat bezwaren van verschillenden aard, de aansluiting van den Rijnspoorweg aan de Duitsche ijzerbanen nog altijd tegenhouden, en is zelfs bij enkelen de vrees ontstaan, dat de voltooijing dier verbinding, ten gevolge der bedoelde moeijelijkheden, onbepaald zoude kunnen worden verschoven.

„ Deze bezorgdheid, hoezeer niet door onze kamer gedeeld wordende, zoude reeds op zich zelve voor ons voldoende aanleiding zijn geweest, om op nieuw bij Uwe Maj. op voorschreven hoogst belangrijk onderwerp terug te komen. Maar het gewigt van het oogenblik is bovendien dringend. Sedert de nieuwe scheepvaartswetgeving voor Nederland de levendigste mededinging in handel en scheepvaart met de voornaamste omliggende volken in het leven geroepen heeft, kan de staat van afzondering, waarin ons Vaderland ten aanzien van het verkeer met Duitschland zich bevindt, niet langer worden geduld."

— Heden is alhier aan 's Rijks werf de kiel gelegd van Zr. Ms. stoom-oorlogsschip *Soembing*.

— De *Kölln. Ztg.* laat zich uit Amsterdam schrijven, dat het zoo jammer is dat geene vreemde, aldaar gevestigde, doch niet genaturaliseerde kooplieden in de beide Kamers zitting kunnen nemen, terwijl nu de handel aldaar niet vertegenwoordigd wordt, omdat er onder de inboorlingen geene kundige mannen tot dat einde voorhanden zijn (!?)

MAASTRICHT, 23 October.

Gisteren namiddag is naar het krankzinnigengesticht alhier vergebragt de heer *D.*, hoofdonderwijzer van 's rijks lagere school te dezer stede, welke heer gedurende eenigen tijd aan krankzinnigheid lijdende was. Als eene evenwel hoogst ongelukkige en tevens zonderlinge omstandigheid kan hier vermeld worden, dat in een tijdperk van pl. m. 6 jaren, genoemde heer *D.* het derde slagtoffer van krankzinnigheid is, hetwelk die school heeft verloren, zijnde de twee vorige heeren *S.* en *E.* bereids aan hunne kwaal overleden.

ZWOLLE, 24 October.

Heden morgen heeft de heer *Bruce*, voor het laatst als commissaris des Konings in deze provincie, audiëntie verleend aan alle autoriteiten en partikulieren. Groot was de toevloed, zelfs van buiten deze stad wonenden, die hunnen afscheidsgroet kwamen brengen aan eenen man, die gewis de hoogste achting en liefde van allen, die de eer hadden met hem in aanraking te komen, met zich voert.

De receptie voor dames, heden middag door mevrouw *Bruce* gehouden, was even luisterrijk. Vele huiszittende armen zullen deze weldoenster schreijend nastaren.

Het vertrek van Z. Exc. en echtgenoot uit deze stad is, zoo ver men weet, bepaald op Woensdag den 30sten dezer.

TIEL, 25 October.

Wij vernemen uit goede bronnen, dat de koers der gouden tienguldenstukken is *f* 9,70. (*Tielsch W.blad.*)

LEEUWARDEN, 26 October.

De jongste zittingen der Prov. Staten van Vriesland waren allezins belangrijk. In die van den 22sten werd behandeld de zaak van de vergrooting en uitbreiding der zeehaven te Harlingen, nl. wat de wijze van uitvoering betreft, daar tot het werk zelf reeds in de Staten-vergadering van het vorige jaar besloten was. Het groote verschil bestond thans, of, volgens de conclusie der betrekkelijke commissie, overeenstemmende met de voordragt van den Raad van Harlingen, de nieuwe havenkom eene haventong zoude erlangen, dan of het gevoelen van den waterstaat, tot daarstelling van eenen plankier of open steiger, zoude omhelsd worden. Ten laatste werd besloten, de zaak tot de eerstvolgende vergadering in November in advijs te houden.

In de zitting van den 23sten was aan de orde de behandeling van het rapport der commissie over de al- of niet opheffing der reglementen betrekkelijk de longziekte onder het rundvee in deze provincie. Langdurige en warme discussiën lokte dit punt uit, doch ejndelijk werd tot de bestendiging der reglementen besloten; — wat het reglement van policie betreft, met 36 tegen 8 stemmen, en wat de reglementen van belasting en schadevergoeding aangaat, met 25 tegen 19 stemmen; met opdragt echter aan Ged. Staten, in de vergadering van aanst. Dingsdag voordragt te doen van de wijzigingen, verbeteringen en aanvullingen, die de ondervinding heeft geleerd dat de reglementen behoeven. Tevens werd besloten geene belasting over 1851 te heffen, uit hoofde de overblijvende fondsen van de belasting over 1849 met de begroote som van de belasting over 1850 geacht werden voldoende te zijn tot bestrijding der uitgaven over 1851; en aan Ged. Staten de magtiging verstrekt, om onverwijld de veemarkten in de provincie door de veeartsen te doen surveilleren, en eindelijk om een adres in te dienen, — zoo als wij reeds hebben berigt.

In de zitting van den 24sten was o. a. aan de orde de behandeling van het rapport der commissie nopens de missive van Ged. Staten, daarbij met hunne consideratiën overbrengende een adres van leden der commissie uit de deelnemers in de geldleening voor eenen straat- of kunstweg van Heerenveen over Gorredijk, Beetsterzwaag, Dragten en Bergum *naar den Groninger straatweg*, ter bekoming van een subsidie uit de prov. fondsen ten behoeve van dien weg. — Na langdurige, meestal prealabele debatten werd besloten, de stukken aan Ged. Staten te renvoijeren, om later op nieuw ter tafel te brengen.

— Men verneemt, dat door het departem. Leeuwarden: *Tot Nut van 't Algemeen* demarches worden genomen tot oprigting eener school voor oefeningen in de gymnastiek alhier, en dat tot dat einde door het stedelijk bestuur dezer stad het vrije gebruik is afgestaan van den zoogenoemden ziekenstal achter de manége.

— Men verneemt, dat volgens de bekomene berigten, zich sedert onze laatste opgave, wederom in deze provincie gevallen van de besmettelijke longziekte onder het rundvee hebben voorgedaan, en is, naar aanleiding daarvan, overeenkomstig de reglementaire bepalingen tot wering der verspreiding van gedachte ziekte, last gegeven tot het dooden van 11 runderen, makende met de vorige opgaven een totaal van 837.

ASSEN, 25 October

Door de arr.-regtbank alhier is den 23sten dezer o. a. veroordeeld: *R. B.*, cichoreifabrikant te Zuidlaren, wegens het verbrijzelen eener glasruit, tot gevangenisstraf van eene maand en *f* 25 boete.

— De dagbladen hebben voor eenige dagen gemeld, dat, bij het omvallen der diligence van Utrecht op Zwolle in den nacht van den 10den op den 11den dezer, waarbij de conducteur *ter Horst* is omgekomen, een der passagiers, de heer *van Heiden Reinestein*, lid van de Tweede Kamer voor dit hoofdkiesdistrikt, eene *ligte* wonde had bekomen. Het doet ons leed, te moeten mededeelen, dat het is gebleken, dat deze wonde niet van een' *ligten*, maar in tegendeel van een' *ernstigen* aard is, zoodat de heer *v. Heiden* reeds 14 dagen aan zijne legerstede is gekluisterd, en nog bij geene mogelijkheid op den gewonden voet kan staan, terwijl het vooruitzigt bestaat, dat hij genoodzaakt zal zijn nog een' geruimen tijd zoo niet het bed, dan toch de kamer te houden. Het ware inderdaad te wenschen, dat over het algemeen de policie in ons Rijk zich de openbare middelen van vervoer meer aantrok, en van haren kant althans geene verwijten uitlokte, dat eene diligence telkens op dezelfde wijze (door het breken der as) ongeluk houdt, hetgeen nu en dan menschenlevens kost of aan gevaarlijke verwondingen blootstelt. Zoo iets zou in Pruissen gewis niet gebeuren. (*Drentsche Ct.*)

— Te Amsterdam is den 24sten dezer voor den notaris *F. W. Fabius* de akte van oprigting der Drentsche Kanaal-Maatschappij gepasseerd; in eene terstond daarop gehoudene vergadering van deelhebbers zijn tot commissarissen benoemd: Voor de provincie Drenthe, de heeren mr. *J. G. A.* baron *de Vos van Steenwijk*, te Assen, en *J. Tonckens*, te Westervelde; voor de deelhebbers in Drenthe, de heer mr. *H. J. Carsten*, te Hoogeveen; voor de deelhebbers buiten Drenthe, de heeren mr. *J. Heemskerk*, *A.z.*, te Amsterdam, *A. de Wilde*, te Utrecht, en *H. Meinesz*, te Amsterdam; tot directeur de heer jhr. mr. *A. W. van Holthe tot Echten*, te Assen, en tot thesaurier de heer *J. Kalff*, te Amsterdam.

MEPPEL, 24 October.

Bij een' bakker alhier is reeds een valsch 10centsstuk ontvangen; hetzelve was van de echten te onderscheiden aan den klank even als aan den rand, die niet goed aan elkander geplet was; ieder wachte zich voor schade.

[Te Haarlem is dezer dagen ontdekt en door de policie aangehouden een valsch geldstuk van 25 centen.]

GRONINGEN, 28 October.

In de vergadering der Prov. Staten van heden, worden de notulen van de vorige gelezen en goedgekeurd.

De heer P. BRONGERS tot lid der Staten verkozen, heeft zijne geloofsbrieven ingezonden, waarop door den voorzitter de heeren DE HAAN, VOS en MULDER worden verzocht, deze te willen onderzoeken en dadelijk daarover aan de vergadering verslag uit te brengen. De commissie zich terstond hiermede bezig houdende, heeft de stukken allen in behoorlijke orde bevonden, en adviseert tot de toelating van het nieuwe lid, waartoe wordt besloten. Deze hierop de vergadering binnengelaten zijnde, neemt zitting, na den eed van zuivering en die aan de grondwet gezworen te hebben.

Geene commissiën gereed zijnde haar rapport uit te brengen, wordt door den heer QUINTUS lectuur gegeven van een door hem geconcipiëerd adres aan den Koning, ten aanzien van maatregelen betrekkelijk een reglement op de koepokinënting, daartoe strekkende, dat de Staten dezer provincie Z. M. den Koning verzoeken, dat het H.D. moge behagen, de bepalingen omtrent dit onderwerp in de wet op het onderwijs op te nemen of wel eene bijzondere wet daaromtrent aan te bieden. Dit adres wordt in advijs gehouden en ter lezing gedeponeerd.

In beraadslaging wordt gebragt het voorstel der commissie, om terug te komen op het besluit der Staten, en geen adres aan de Eerste Kamer aan te bieden nopens eene vast te stellen wet op de waterschappen.

De voorzitter brengt hiertegen eenige bezwaren in het midden, en meent, dat uit art. 110 der Grondwet en 93 der provinciale wet genoegzaam het regt blijkt dat de Eerste Kamer heeft om voorstellen van wet aan den Koning te doen, en dringt dus, om den spoed, dien de zaak vereischt, hierop aan.

De heeren CREMERS en DE HAAN, leden der commissie, hadden bij nadere bedenking ook ingezien, dat men aan de 1ste Kamer een adres moet aanbieden, dewijl hunne bezwaren daartegen vervallen, wanneer men ze op die wijze beschouwt. Zonder hoofdelijke stemming wordt hiertoe door de Vergadering besloten.

De beraadslagingen hierna geopend zijnde omtrent de adressen aan den Koning en de Staten-Generaal, worden deze met algemeene stemmen goedgekeurd.

De vergadering wordt verdaagd tot morgen voormiddag te 11 uur.

— Den 26sten October is bij onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van chirurgische stellingen, tot doctor in de chirurgie bevorderd de heer J. F. COHEN, med. et art. obst. doctor te Groningen.

— Eene zekere vrouw, ANTJE V. D. W., kwam verleden Zaturdag in de bakkerij van BOUMAN, in de Oosterstraat, ten einde eene aalmoes te vragen. Niemand in den winkel vindende, maakte zij zich meester van een zakje met geld, ter waarde van ruim *f* 57, hetwelk zij op de toonbank vond liggen. Nadat zij dezen diefstal had gepleegd en een stuk brood had ontvangen, verwijderde zij zich. De policie, welke van deze ontvreemding was kennis gegeven, heeft de misdadige in hechtenis genomen en het gestolene bij haar bevonden.

Deze vrouw bekwam wekelijks eene kleinigheid ten huize van BOUMAN, en beantwoordde op zulk eene ondankbare wijze de haar bewezene weldaden; al weder eene les om de bedelarij te keeren, door volstrektelijk aan hen, die zich hieraan overgeven, alle giften te onthouden, en hun den toegang tot de woningen te verbieden.

— Vrijdag was het een dag van vreugde voor de Groninger jeugd. Een 70- à 80tal jongelieden van de middelbare scholen hield, in navolging van heeren studenten, een' fraaijen gecostumeerden optogt bij fakkellicht, voorstellende den intogt van de kruisvaarders in Jeruzalem. — De trein, voorafgegaan door tamboers en pijper, bewoog zich door bijna de geheele stad in statigen optogt. Deze optogt van jongelieden was regt feestelijk, muntte ook uit door de inderdaad smaakvolle kostumes, en leverde een niet onaardig gezigt voor de toeschouwers op. Er waren personaadjes te paard, in wagens, onderscheidene groepen, mooren, enz. De wijze waarop deze knapen door heeren studenten op hun societeitslokaal ontvangen zijn, werd door allen om het zeerst geroemd. — Na afloop van dezen optogt besloten de jongelieden met hunne familiën den avond ten huize van den kastelein TIDDENS, in het huis *de Beurs*, en alles is in de beste orde en tot algemeen genoegen afgeloopen.

— Ter vervulling der vacerende predikantsplaats te Uithuizermeeden, Oostelijk gedeelte, is het volgende zestal geformeerd: Ds. J. CORSTIUS, pred. te Thesinge; J. F. DONS, te Rottum; C. TJASSENS KEISER, te Enum; benevens de kandd. H. J. BOUWERS, te Bellingwolde; W. J. KOPPIUS, te Blijham, en H. R. WARMOLTS, te 't Zandt.

— Ter vervulling der vacature bij de Doopsgezinde gemeente te Wormerveer, ontstaan door het vertrek van ds. STRAATMAN naar deze stad, is aldaar beroepen de proponent bij dat kerkgenootschap G. TEN CATE.

— Als eene zeldzaamheid wordt ons uit Schildwolde gemeld, dat zich aldaar den 25sten en 26sten dezer vier ooijevaars opgehouden hebben.

— Men meldt uit Wildervank, van den 24sten:

Nadat het nieuwe kerkgebouw voor de Chr. afgescheidene gemeente alhier was afgewerkt, had Zondag morgen l.l. de inwijding daarvan plaats door den weleerw. heer J. R. KREULEN, die tot tekst had gekozen 1 Kron. 29: 11—13, en onder dankzegging aan het Opperwezen betuigde, dat de stichting van dit tweede en grootere kerkgebouw, uit eigene middelen der gemeente, noodzakelijk was geworden. Men berekent, dat er tusschen de 6- à 700 menschen tegenwoordig waren.

— Tusschen Zaturdag en Zondag nacht is te Borger-compagnie (gemeente Muntendam), bij den bakker VISSCHER inbraak gepleegd in den kelder, en gestolen 20 Ned. pd. boter, benevens eene aanmerkelijke hoeveelheid brood.

Ook heeft te Muntendam, l.l. Dingsdag nacht, de volgende schandelijke daad plaats gehad: Aan zes paarden, in het land loopende, zijn aldaar de staarten afgesneden, en is alzoo ter bekoming van een niet noemenswaardig voordeel, een groot nadeel aan de eigenaars en gruwzame marteling aan de dieren toegebragt. — De policie is ijverig werkzaam om de daders op te sporen.

— Bij besluit van den 24sten October 1850, heeft Zijne Majesteit aan mr. E. J. baron LEWE VAN MIDDELSTUM, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als majoor met den personeelen rang van luitenant kolonel, kommandant van het 3de bataljon rustende schutterij in de provincie Groningen.

Kerknieuws.

Te Delfshaven is den 21sten dezer de volgende nominatie geformeerd: Zestal, dd. *G. Barger*, te Vreeland; *J. J. du Sart*, te Kamerik; *A. Fockema*, te Hiaure; *D. Gildemeester*, te Ophemert; *B. ter Haar Romeny*, te Eemnes-Binnen, en *J. C. Verhoeff*, te Sluis. En drietal, dd. *Barger*, *Gildemeester* en *Verhoeff*.

— De weleerw. heer *P. R. Hugenholtz*, predikant te Geervliet, heeft het beroep tot herder en leeraar der Hervormde gemeente te Haarlem aangenomen.

— Bij de Christelijke afgescheiden gemeente te Borger (provincie Drenthe) is tot predikant benoemd *Willem Velting*, te Wachtum, gemeente Dalen.

— De secretaris van de algemeene synode der Nederl. Herv. Kerk, daartoe door de hooge kerkvergadering speciaal gelast, brengt tot algemeene kennis, dat zij, in te gaan met den 1sten Jan. 1851, het weekblad getiteld: *Godsdienstig Weekblad en Kerkelijke Courant*, ten gevolge van eene met den uitgever *W. H. van Heyningen* gesloten overeenkomst, erkent als het eenig officiëel orgaan der kerk, en de opbrengst van elk exemplaar voor een gedeelte strekt tot stijving van de algemeene synodale weduwenbeurs.

— Den 23sten Oct. hebben in eene daartoe belegde vergadering een vijftigtal studenten in de theologie, te Utrecht, verklaard, dat zij het voor zich zelve wenschelijk achtten, naderhand als predikanten op den kansel de *toga* aan te nemen in plaats van het thans nog gebruikelijke costuum; en uit hun midden eene commissie van vijf leden benoemd om te onderzoeken, in hoeverre de uitvoering van dit plan mogelijk en raadzaam te achten zij.

LAATSTE BERIGTEN.

GRONINGEN, 28 October; 's avonds.

Men meldt aan het *Zondagsblad* het volgende:

„ In eene herberg, een half uur afstands van O. Pekela, bevonden zich des namiddags van den 22sten dezer eenige menschen. Het duurde niet lang, of er kwam iemand, eene koe voor zich uitdrijvende, ook de herberg binnen. „ Wat vraagt gij wel voor deze koe?" vroeg een hunner. De gevraagde stond eenigen tijd in bedenking, en eischte toen eén' tamelijk middelmatigen prijs. „ Maar het komt mij voor," hervatte gene, „ dat mijn buurman eene koe heeft, die even als de uwe geteekend is en volmaakt op dezelve gelijkt." De dief brandt de huid, is het spreekwoord en, ijlings rende de gewaande eigenaar heen, de koe in de herberg achterlatende.

Den nacht daarop volgende, tusschen twaalf en een uur, begaf zich de heer LODEWIJKS, deurwaarder bij de arrondissements-regtbank te Winschoten, vergezeld door den gendarme [?] SCHETSBERGEN, naar de N.-Pekela, namen onder weg nog iemand ter adsistentie en in de N.-Pekela den veldwachter J. RUITERING mede. Deze manschappen begaven zich gezamenlijk naar de afgelegene woning van zekeren LEMOEN, en, terwijl de deurwaarder LODEWIJKS de achterdeur bezette, om elke ontvlugting te verhinderen, klopten de overigen, wekten den inwoner, en, toen alles door gemeenschappelijk overleg naar de wet volbragt was, bragten zij den gearresteerden LEMOEN gevankelijk Winschoten binnen.

Daar de inwoners zoo van de Oude- als Nieuwe Pekela sedert eenigen tijd nu en dan verontrust werden door het stelen van vee uit of door het slagten van hetzelve in de weide, zal het eindelijk aan de ijverige nasporingen der werkzame policie mogen gelukken om den veehouder gerustere nachten te verschaffen."

— De minister van financiën heeft, bij resolutie van den 22sten Oct. j.l., no. 43, goedgevonden te arresteren de volgende punten van instructie voor het toezigt op het verboden vervoer van brieven en pakketten, te houden door ambtenaren der belastingen:

Het toezigt zal meer bijzonder ten doel hebben het tegengaan der overtredingen van hen, die er eene geheele of gedeeltelijke kostwinning van maken, om zich, hetzij in persoon, hetzij door anderen, die in hunne dienst zijn, met de overbrenging, het ter verzending aannemen, of het doen bestellen van brieven ten behoeve van derden, tegen het genot van vracht, te belasten.

Het genot van vracht stelt dus een *criterium* daar, om het vervoer van brieven buiten de post *al* dan *niet* strafbaar te maken. Reizigers en andere personen, die niet kunnen ondersteld worden, zich voor het medenemen van brieven middellijk of onmiddellijk te laten beloonen, behoeven dus niet door visitatiën te worden bemoeijelijkt, voor en aleer blijkt, dat zij zich werkelijk aan overtredingen schuldig maken. Ook om een vervoer van brieven in de termen van het verbod te doen vallen, wordt vereischt, dat zulks geschiede op eenen weg of in eene rigting, waar eene brievenpost bestaat, en alzoo door de administratie gelegenheid tot het ontvangen of verzenden van brieven gegeven wordt.

Het meest dient daarbij te worden gelet op de stoombooten, diligences en andere openbare middelen van vervoer, omdat de administratie de middelen heeft daargesteld, om met deze bespoedigende middelen brieven, door tusschenkomst van 's rijks posterijen, te verzenden.

De nieuwe wet maakt dan ook een onderscheid tusschen gewone personen en de ondernemers van dergelijke middelen van vervoer, daar deze met het *dubbele* van de straf bedreigd worden, en alle vervoer bij inzameling of bestelling van brieven, door of van wege de ondernemers, wordt gerekend, tegen genot van vracht te geschieden.

Het proces-verbaal van overtreding moet worden opgemaakt en onderteekend door minstens twee beambten op hunnen ambtseed; hetzelve moet onmiddellijk, met de in beslag genomene brieven, bij den directeur van het naastbij gelegen postkantoor worden overgebragt.

De ambtenaren der belastingen kunnen zich ten allen tijde om inlichtingen vervoegen aan de postkantoren, wanneer zij vermoeden hebben van fraudes en niet toevallig op heeterdaad genoodzaakt zijn eene fraude te constateren. Zij zijn voorts verpligt, om, voor zooveel de belangen van de administratie der belastingen zulks slechts eenigermate toelaten, op de eerste aanvrage hunne hulp en medewerking aan de ambtenaren der posterijen en die van policie te verleenen.

Overigens wordt naar de wet zelve verwezen, waarvan één exemplaar op ieder stationnement, ter inzage, voorhanden zijn zal.

De minister heeft zich voorbehouden, de ambtenaren, *al of niet* tot het vak der posterijen behoorende, die zich, door het aan den dag leggen van eenen betamelijken ijver in het tegengaan der fraude, binnen de perken door de wet gesteld, onderscheiden, op eene gepaste wijs te beloonen.

— Uit onze *Bijzondere Duitsche Berigten* van de laatste datums, deelen wij hier de volgende mede:

Onderscheidene Duitsche bladen zijn zeer verbolgen over hetgeen onze minister van buitenlandsche zaken dezer dagen, bij gelegenheid van de debatten in de beide Kamers der Staten Generaal over het adres van antwoord op de Troonrede, heeft gesproken over de betrekking van ons land tot Duitschland, ter zake van Limburg. 't Verdriet onze naburen erg, dat onze buitenlandsche staatkunde geleid wordt „ door de belangen van Nederland" zelf; — alsof zulks niet zeer natuurlijk en echt nationaal ware! Overigens noemen zij de verklaring van den heer VAN SOESBECK (want zóó schrijven die Duitschers den naam!) *opmerkelijk*.

KIEL, 26 October. De Pruissische generaal majoor HAHN is alhier aangekomen. Het doel zijner zending is nog niet bekend.

WEENEN, 25 October. Het Oostenrijksch-Italiaansch leger wordt gedeeltelijk mobiel gemaakt.

— Dezer dagen stierf te Liverpool, in den ouderdom van 66 jaren, de beroemde miniatuur-schilderes miss SARA BIFFIN, die zonder handen en armen geboren was. Zij teekende en schilderde met de teenen, en had het in hare kunst zóó verre gebragt, dat zij meermalen prijzen behaalde. De hertog VAN SUSSEX was voorheen haar bijzondere beschermer; in de laatste jaren echter leefde zij van eene kleine jaarwedde, welke hare vrienden door inteekening voor haar hadden bijeengebragt.

— Onze berigten uit de Hollandsche kolonie *Sheboygan*, in *Noord-Amerika*, loopen tot den 3den dezer. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Mejufv. FREDERIKA BREMER, de wereldberoemde Zweedsche romanschrijfster, kwam gisteren te Milwaukie aan, alwaar zij eenige dagen denkt te vertoeven.

— JENNY LIND is nu in Boston. De vocalist OSSIAN E. DODGE kocht 't eerste ticket (kaartje) voor 625 dollars.

— De cigarenmakers te Milwaukie hebben den 16den Sept. eene vereeniging gevormd, met het doel om meer eenheid onder elkanderen te bevorderen, en aan de oude hun vroeger betaalde daggelden vast te houden.

— Bij besluit van den President der Vereenigde Staten is de heer C. G. TAYLOR, van Texas, tot Amerikaansch consul te Amsterdam benoemd, in plaats van den heer ALBERT LANGE.

— Men wil weten dat 600 man geworven zijn voor een' nieuwen aanval op Cuba, en dat zich minstens zes schepen gereed maken, daarhenen onder zeil te gaan. Men gelooft verder, dat de heer WEBSTER het plan niet ongenegen is, om tot den aankoop van Cuba te onderhandelen.

— De grootste jagt in Amerika (dat is die op posten) is thans geheel en al geopend. Dagelijks ziet men jagers te voet, te paard of per rijtuig uitgaan, om op hunne invloed hebbende vrienden jagt te maken. Dezelve zal gesloten worden

op den 5den November aanstaande, des avonds te 6 uur. Die dan nog niets geschoten heeft, zal moeten wachten tot den voorjaars-jagttijd [n.l. verkiezingen].

'S GRAVENHAGE, 27 Oct. De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal zullen morgen, Maandag, een' aanvang maken met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor den jare 1851.

— „Overwegende dat het wenschelijk is, den delfstoffelijken rijkdom van den Oost-Indischen archipel dienstbaar te maken aan de ontwikkeling van de Nederlandsche nijverheid," heeft Z. M., op het rapport van den minister van koloniën van den 30sten September 1850, daarbij overleggende het rapport eener door hem benoemde speciale commissie van den 24sten Julij 1850, — den 24sten dezer een besluit genomen, waarbij in art. 2 wordt bepaald:

Art. 1. „Aan Nederlanders, in Nederland of in Nederlandsch Indië gevestigd en die ten genoegen van het gouvernement bewijzen daartoe de middelen te bezitten, wordt toegestaan de ontginning van delfstoffen bevattende gronden in Nederlandsch Indië, volgens de algemeene grondslagen in de volgende artikelen vastgesteld.

De eilanden Java en Banka blijven hiervan voorloopig uitgezonderd.

MIDDELBURG, 26 October. Dezer dagen is te Ellewoutsdijk eene flesch aan wal gespoeld, waarin een briefje is gevonden van dezen inhoud:

„Den 25ten Januaris 1816, sind wir zu Grund gegangen mit dem schiffe *Nirscheopag* in der Höhe von der Insel Teneriffe. Ich bitte die jenigen dieses Schreiben finden dass sie meinen Ältern es thun zu wissen.

NICOLAS SCHLECHT."

WERNEN, 23 Oct. Uit Triëst wordt van den 21sten gemeld, dat al de oorlogsschepen in de haven aldaar liggende bevel hebben ontvangen, om zich zeilvaardig te houden. Eenige schepen zijn reeds vertrokken.

PARIJS, 25 October. Te Lyon heeft eene poging om de rust te verstoren plaats gehad, echter zonder ernstige gevolgen. Een oud lid der constituante, de heer *Alph. Gent*, had zich, naar men zegt, aan het hoofd geplaatst van hen, die voornemens waren een' kans te wagen. Men heeft eenige personen in hechtenis en in sommige steden van het zuiden wapenen en ammunitie in beslag genomen en hiermede is alles afgeloopen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Het Zeebad en — Ameland.

Sedert geruimen tijd is het gebruik van zeebaden, hetzij tot genezing, hetzij tot bewaring der gezondheid, bij onderscheidene volken in zwang. Men wil, dat zij reeds aan de Ouden als zoodanig bekend geweest zijn; en, wanneer men de gemakkelijkheid zich voorstelt, waarmede de eerste en voornaamste uitwerkselen van het zeebad door strandbewoners en zeevarenden konden ontdekt worden, dan laat zich eenige bekendheid met dezelve bij Grieken, Romeinen en andere volken niet zonder grond vooronderstellen. De vooruitgang echter van natuurkunde en geneeskunde, maakte eerst in lateren tijd het zeebad tot zulk eene inrigting, als het tegenwoordig schier in alle aan zee gelegene, beschaafde landen van Europa geworden is. Men merkte op, dat wegens de scheikundige bestanddeelen van het zeewater (b. v. zoutzure kalk, zoutzuur natrum, enz.), wegens deszelfs rijke vermenging met dierlijke stoffen, wegens zijne bestendige beweging in ebbe en vloed en golfslag, wegens den eigendommelijken aard van de zeelucht en van den plantengroei aan de zeekusten, wegens het voor den binnenlands wonenden geheel nieuwe en vreemde van de zee zelve, wegens den eigenaardigen indruk, welken het baden in de opene zee maakt, en enkele andere oorzaken, het zeebad een dier middelen was, die den meest krachtigen invloed uitoefenden op een krank gestel, en daardoor eene der gewigtigste en heilzaamste geneeskundige inrigtingen. De ervaring leerde, dat het bij klierziekten van allerlei soort, in kwaadsappigheid, in huidziekten, in zenuwziekten, en eene menigte den geneesheeren bekende en door hen onder deze soorten getelde afzonderlijke kwalen, te veel om hier op te noemen, bij uitstek heilzame werkingen deed, en somtijds lijders herstelde, die anders ongeneeslijk zouden geweest zijn; terwijl tevens ook deszelfs schadelijkheid in andere kwalen, b. v. volbloedigheid enz., meer en meer bekend werd.

Geen wonder dan ook, dat, sedert deze verschijnselen bekend werden, het aantal zeebaden in onderscheidene zeelanden van Europa zich zeer vermenigvuldigde. In Engeland begon men daarmede reeds omtrent het jaar 1750; in Duitschland, Denemarken enz. tegen den aanvang dezer 19de eeuw. Begint men, van *Dantzig's* nabijheid af, de onderscheidene zeebaden die westwaarts tot Nederland toe gelegen zijn op te tellen, dan moet men zich schier verwonderen, dat een betrekkelijk zoo kort tijdsbestek zoo vele minder en meer vermaarde badinrigtingen deed ontstaan. Na *Zoppot* bij Dantzig, treft men achtervolgens in *Rugenwalde*, *Kolberg*, *Puthus*, *Arkon*, *Straalsond*, *Warnemunde*, *Dobberan*, *Travemunde*, *Kiel*, *Apenrade*, *Helgoland*, *Cuxhaven* en *Ritzebuttel* zeebaden aan. Voorts heeft men dezelve, uitgenomen te *Baltrum*, op al de voornaamste kusteilanden der Noordzee, te *Wangeroge*, *Spikeroge*, *Langeroge*, *Norderney*, *Juist* en *Borkum*; zijnde dit laatste het naaste aan Nederland, in den mond der *Eems* gelegene Duitsche eiland.

Opmerkelijk is het echter, dat het aanwezen van zulke ingerigte zeebaden juist bij de Nederlandsche grenzen ophoudt. Men vindt er geen op *Rottum*, geen op *Schiermonnikoog*, geen op *Ameland*, *Ter Schelling*, *Vlieland* of *Texel*; en ook op de kusten van *Groningerland* en *Vriesland* kan men er geen enkel aanwijzen.

Wij huldigen zeer die kloeke bezadigdheid, welke den Nederlandschen ondernemingsgeest, tegenover die onzer Fransche en Duitsche naburen niet zelden voordeelig onderscheidt, dat zij namelijk vóór en aleer zij met zulke ondernemingen begint, eerst afwacht, welke vruchten en resultaten zij in andere landen voortbrengen. Menig Nederlander is daardoor rijk gebleven, terwijl menig Franschman of Duitscher zich door zijne roekeloosheid ruïneerde. Uit dit oogpunt billijken en verdedigen wij dan ook de Nederlanders, dat eerst sedert korte jaren b. v. straatwegen, grindwegen, spoorwegen, stoomtreinen, stoombooten en stoomfabrijken op Nederlandschen bodem verschenen zijn; en dat zij de spreuk van hunnen Bijbel: „beproeft alle dingen en behoudt het goede," ook in materiëel opzigt niet vergeten. Maar wanneer men dan toch eene inrigting, die zoolang reeds in het buitenland reeds de beste resultaten oplevert; van welks nut men zich uit het naburig Engeland reeds sedert 100 jaren had kunnen overtuigen, en welks aanvang in het klein niet ééns duizend guldens aan ondernemingskosten behoeft te gelden, nog altijd *niet daarstelt*, — dan houdt men onzes erachtens in dezen op, op kloeke bezadigdheid aanspraak te kunnen maken en begint men den blaam van traagheid te verdienen. Zelfs is het nog meer dan dit. Daar toch het met verstandige berekening oprigten van een zeebad, den ondernemers behoorlijke en tamelijk zekere renten oplevert: zoo wordt het eene onbarmhartigheid der rijkere Nederlanders jegens hunne mingegoede, kranke landgenooten, dat zij hun dat middel tot genezing hunner kwalen, door hunne traagheid langer onthouden.

Men zegge niet: dat zij die een zeebad behoeven, reeds in Nederland naar *Scheveningen* kunnen reizen, en dat Groningers en Vriezen immers *Norderney* in hunne nabijheid hebben. Ten aanzien van rijken en genoegzaam sterke lijders moge dit waarheid zijn; maar niet ten aanzien van minvermogenden en zwakken. Deze laatsten immers worden, of door het bezwarende der reiskosten, of door de vermoeijenissen eener lange reis, wederhouden en hebben allezins een nabijgelegen zeebad noodig.

Het ware derhalve te wenschen, dat men ergens in Noord-Nederland er ernstig aan dacht, dit goede uit andere landen, nu minstens 100 jaren verstreken zijn, eens na te volgen. Steller dezes zoude daartoe zeer een der Nederlandsche Noordzee-eilanden, en wel, om de veiligheid van het strand en de voortreffelijkheid der plaats om te baden, het eiland *Ameland* even benoorden het daarop gelegen dorp *Nes* aanraden. Dat eiland ligt vrij wel in de route dier schepen, welke de Lauwerzee en de Zuiderzee in- en uitvaren; heeft aan zijn strand eenen uitmuntenden golfslag, en eigent zich, door zijne lengte tot onderscheidene uitspanningen voor de badgasten, en door zijne smalheid tot een spoedig uit- en tehuiszijn, wanneer zij zich baden. De zee en het strand hebben er dezelfde merkwaardigheden als de andere Noordzee-eilanden; en ook de duinen hebben er dezelfde dieren en dezelfde planten.

Vroeger, met de voordeelen onbekend, welke een doelmatig ingerigt zeebad boven een strand zonder die inrigting vooruit heeft, bezocht ik in eenen nazomer het eiland Ameland, en baadde mij er in zee. Ik vond er een allervoortreffelijkst strand, zoo in veiligheid en ruimte, als in golfslag; beter zelfs dan dat van *Norderney*, hetwelk ik later bezocht. Boven en behalve echter het ongunstig weder, hetwelk ik er had, vond ik er ook geen enkel badkoetsje waar ik mij van bedienen kon, en geene enkele tent of woning in de duinen, waar ik mij, na gebaad te hebben, kon gaan verkwikken en rusten. Het gevolg hiervan was, dat zich des winters daarna mijne kwaal zoo schrikkelijk herhaalde, dat mijn geneesheer voor mij vreesde. Hierdoor werd ik genoodzaakt in een volgend jaar mij naar het uitmuntend ingerigte *Norderney* te begeven, waardoor mijne kwaal grootendeels genas; maar waardoor ik ook minstens 150 guldens in het buitenland bragt, die ik anders, zoo men dáár eene badinrigting gehad had, vrij zeker te *Ameland* zoude verteerd hebben. Even zoo handelt jaarlijks ieder zieke, die om zijne kwaal eenig Duitsch zeebad bezoekt.

Te meer ware een zeebad voor het eiland *Ameland* te wenschen, daar het niet te ontkennen valt, dat het thans in eenen kwijnenden staat verkeert; en het tot stand brengen zulk eener inrigting zeer strekken kon om de zinkende welvaart op te beuren. Toen ik mij aldaar bevond, stonden er in het dorp *Nes* alleen ongeveer 12 vertrekken ledig, alle geschikt om, des noods zonder verandering, badgasten te kunnen logeren, en behalve deze waren er vele woningen, die, bij eenige meerdere welvaart, gemakkelijk daartoe zouden ingerigt kunnen worden.

Altijd heeft het mij gespeten, dat men, met betrekking tot het zeebad, niet meer aan *Ameland* dacht. De lieve eilanders, van welke ik zoo menige aangename en vriendschappelijke herinnering behouden heb, zouden, des twijfel ik niet, voor elken anderen badgast dezelfden zijn, die zij voor mij zijn geweest; en zouden door eene inrigting, op dien voet tot stand gebragt dat ook de armen en weezen, de verschillende kerkelijke gezindheden enz. er iets van trokken, op den duur zekerlijk in eenige interlijke welvaart toenemen. Bovendien zoude dit laatste voor die inrigtingen zeer zijn te wenschen, dewijl het anders ligt gebeuren kon, hetwelk men meer op badplaatsen waarneemt, dat de oorspronkelijke kerken, scholen enz. arm blijven, en dus ook armoedig afsteken tegenover der ingezetenen welvaart.

Den 16 October 1850.

† † †

VEENDAM, 26 October 1850.

En smeed geen kwaad tegens uwen naasten, aangezien hij met vertrouwen bij u woont.

SALOMO.

Met bevreemding las ik in de *Provinciale Groninger Courant* van Dingsdag den 22sten dezer, no. 85, een berigt betrekkelijk den bloei der scheepstimmerwerven te Appingedam, en aldaar onder anderen, dat op de werf van den heer H. H. VAN DER WERF, te Appingedam, in aanbouw zich bevond een schoonerkof, groot 120 lasten, genoemd *Stad Haarlem*, enz. Ofschoon verblijd over den vooruitgang en de welvaart van den scheepsbouw in deze provincie, vind ik mij echter verpligt, het publiek dienaangaande te désabuseren en tevens te vermelden, dat dit berigt betrekkelijk gemeld schoonerkofschip is erronneus; — om welke redenen dit in dier voege is vermeld, laat ik onbeslist; „*eere zij hem, dien eere toekomt;*" de waarheid is als volgt: het was den kundigen en ervaren scheepsbouwmeester PH. ROGAAR, alhier voorbehouden, te dezen krachtig ondersteund door de firma R. J. GIEZEN & COMPAGNIE te Muntendam, om het eerst te Veendam het *eerste* schoonerschip, genoemd *Presiosa*, te bouwen en vervolgens van stapel te doen loopen; wordende zoo ras mogelijk wederom de kiel gelegd van een tweede schoonerschip, genoemd *Stad Haarlem*, bevaren zullende worden door den scheepskapitein G. H. UIL, groot circa 100 lasten. De bekrompene aanleg der verlaten met dier aankleve, voor den bouw van schepen van zoodanige grootte, alhier niet toelatende de geheele volbouwing van gemelden schooner, zoo werd door voornoemden scheepsbouwmeester gemeld schoonerschip in al deszelfs deelen op zijne eigene werf te Veendam vervaardigd, en om vervolgens de algeheele voltooijing van gemeld schip te bewerkstelligen, met den heer H H VAN DER WERF, te Appingedam, een convenant gesloten, zulks op deszelfs werf te doen, en werd diensvolgens al het gereed gemaakte houtwerk in verscheidene pramen naar Appingedam vervoerd, om aldaar op nieuw in elkander te worden gevoegd en voltooid. Ziedaar een berigt naar waarheid gesteld en geschreven: vooreerst om te doen zien, hoeveel er voor den scheepsbouw in de gemeente Veendam te wenschen overig blijft, om ter besparing van ontzaggelijke kosten de vruchten van zijnen arbeid te kunnen oogsten, en ten andere om het publiek aan te toonen, hoe weinige fiducie men somtijds kan en moet stellen op kennisgevingen, welke op brommende toonen den volke worden ter kennis gebragt.

Een Vriend der Waarheid.

Letternieuws.

Leesboek voor Kinderen, over de Natuur. Te Groningen, bij F. FOLKERS, 1850. Prijs 20 Cents.

De Schrijver, die zich „T. H." teekent, levert hiermede een nuttig, onderhoudend en goedkoop schoolboekje. Volgens 't voorberigt, stelde hij zich met hetzelve een drieledig doel voor: *a)* „Bijbrenging van gepaste en nuttige kennis, *b)* „aanleiding tot ontwikkeling en vorming van den geest, *c)* „opwekking van de begeerte naar onderzoek en hoogschatting „der natuur."

Onzes inziens belooft hij niet te veel. De 86 bladzijden handelen in eene welgekozene orde over de volgende onderwerpen: 1 en 2. De menschen. 3. De dieren. 4. De viervoetige dieren. 5. De hond. 6. De rat. 7. De vogels. 8. De duiven. 9. De ganzen. 10. De amphibiën. 11. De kikvorschen en padden. 12. De slangen en adders. 13. De visschen. 14. Eenige zoetwatervisschen. 15. De haring. 16 en 17. De ongewervelde dieren. 18. Overzigt van 't Dierenrijk. 19. De planten. 20 en 21. De boomen. 22. De heesters. 23. De tuingewassen. 24. De veldgewassen. 25. Gewassen die in het wild groeijen. 26 Overzigt van het Plantenrijk. 27. Delfstoffen. 28. Metalen. 29. IJzer. 30. Brandbare delfstoffen. 31. Zouten. 32 en 33. Aarden en steenen. 34. Overzigt van het rijk der Delfstoffen. 35 en 36. Water. 37. De lucht. 38. Luchtverschijnselen. 39. Zon, maan en sterren. 40. Loflied.

Om nu bij zulk een' rijkdom van zaken de klippen van droogheid, zoowel als noodelooze uitvoerigheid te vermijden, daartoe wordt volstrekt vereischt, dat de Schrijver zijne bekwaamheid even goed weet aan den dag te leggen in 't geen hij *terughoudt*, als in 't geen hij *geeft*. In dit opzigt is hij gelukkig geslaagd.

De Schrijver is blijkbaar genoeg niet slechts in de kennis der Natuur wel thuis, maar weet tevens, hoe hij zijne kundigheden aan kinderen kan mededeelen.

„Met het oog op het heden en de toekomst van het kind, ontwierp ik dit leesboek," *zegt* hij, en zijn werk moge bewijzen, dat hij 't waarlijk *deed* en op de regte wijze deed. Bovendien zijn de lessen met verschillende lettersoorten gedrukt.

En de prijs is slechts *twintig cents*. Aan zulk een boekje heeft de school waarlijk gewonnen, te meer, daar 't ons bleek, dat de godsdienstige strekking, die alle, maar vooral *dit* onderwijs moet hebben, niet uit het oog verloren is.

Wij sluiten met de woorden des waardigen Schrijvers: „'t meest verwacht ik evenwel van het godsdienstig gevoel en „het levende woord des Onderwijzers." *

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Oct., kapit. *Gnodde* Aurora, en 24sten *Bakker* Nijverheid, beide van Bordeaux; 25sten *Bekkering* Catharina, van Koningsbergen; *Oldenburger* Hendrika Magretha, van Hamburg. — Te Kampen 20 Oct., *Olthoff* Catharina, van Newcastle. — Te Texel 23 Oct., *de Groot* Houthandel, van Osterrusoer; 24sten *van der Woude* vr. Dieuwke, van Londen; 25sten *Sap* Magaretha Everarda, van Bisserup; *Rosenbeek* Roelina, van Nijekiöping. — In het Vlie 22 Oct., *Kamminga* Oldambt, en *de Groot*, de 3 Gezusters, beide van Frederikstad. — Te Zierikzee 22 Oct., *Dethmers* jonge Wigcher, van Drammen. — Te Valparaiso 16 Aug., *Mellema* Diana, van Rotterdam. — Te Konstantinopel den 5—9 Oct., *Stoelman* Groningen, van Amsterdam. — Te Bordeaux 22 Oct., *Lovius* Trekvogel, van Amsterdam; *Potjewijd* Albertina, van Memel. — Te Penzance 22 Oct., *Hazewinkel* Ida, van Amsterdam n. Liverpool. — Te Londen 21 Oct., *de Boer* Johanna, van Emden; 23sten *Albers* Preciosa, van Porto. — Te Jersey 18 Oct., *Botje* Sara, van Dantzig. — Te Malaga 22 Oct., *Klein* Alexandria, van Newport. — Te North Shields 22 Oct., *Engelsman* Niessina Schuringa, van Amsterdam; *Klein* Eendragt, van Harlingen. — Bij Falmouth 22 Oct., *Bauwens* Clémence, van Villanova naar Gend. — Te Hamburg 21 Oct., *Pekelder* vr. Grietje, van Amsterdam; *Schaaf* Tjakelina, van Kampen. — Te Bremerhaven 19 Oct., *Broekema* vr. Maria, van Rotterdam; 21sten *Smit* Gezusters, en 23sten *Waterborg* Catharina, beide van Hamburg. — Te Frederikstad 9 Oct., *Kuiper* vr. Engelina, van Harlingen; *Prins* Vrienden, van Purmerend. — Te Christiansand den 2—12 Oct., *Drewes* Tjakkien en *de Vries* Hoop op Welvaart, beide van Groningen. — Te Dantzig 19 Oct., *Mulder* Zorg en Vlijt, van Rouaan. — Te Arendahl 11 Oct., *Wever* Elisabeth Maria, van Harlingen. — Te Pillau 17 Oct., *Mulder* jonge Hendrik, van Londen; 20sten *Bakker* Jantina, van Koppenhage; *Kolk* Dankbaarheid, van Londen; *Mulder* vr. Jantina, van Hamburg. — Te Kroonstad 12 Oct., *de Boer* Willem Carel, van Rotterdam; 15den *Schuur* Alida Elisabeth, van Liverno.

Binnengekomen te Texel den 26 Oct., kapit. *Pomper* Margaretha, van Frederikstad. — In het Vlie 24 Oct., *Duif* Catharina, van Noorwegen. — Te St. Helena 27 Aug., *Zeilstra* Anna Maria Henriette, van Batavia n. Amsterdam. — Te Gravesend 24 Oct., *Bakker* de 2 Gebroeders, van Amsterdam. — Te Douvres 23 Oct., *de Boer* Henrika, van Amsterdam n. Batavia; *Kiers Kok* de Hoop, van Amsterdam n. Messina. — Te Hamburg 23 Oct., *Teensma* Jacoba, van Amsterdam. — Te Tonningen 18 Oct., *Bolhuis* Geziena, van Rostock n. Schiedam; 19den *Pronk* Roelina, van Kiel n. Dordrecht.

Zeilklaar te Londen den 23 Oct., kapit. *Dik* Catharina, naar Stettin.

Vertrokken van Amsterdam den 24 Oct., kapit. *Huisman* Catharina Maria, naar Stettin; *Pot* Catharina Elisabeth, op avontuur; 26sten *de Jonge* Gesina Jantina, naar Koningsbergen. — Van Texel 25 Oct., *Kortrijk* Anna Alida, naar Nickerie; *Potjewijd* Eppien, naar Liverno; *Meijer* Margaretha, naar Newcastle; *Oostra* Annechiena, op avontuur. — Van Brielle 23 Oct., *Naatje* Jan Hero, naar Stettin; 24sten *de Jongh* de 2 Gezusters, naar Abbeville. — Van Vlissingen 22 Oct., *de Weerd* Maria Agnes, naar Petersburg. — Van Antwerpen 25 Oct., *de Boer* Margaretha, op avontuur. — Van Gibraltar 8 Oct., *Nieveen* Jacoba Catharina, naar Cadix. — Van Hamburg 21 Oct., *de Boer* Jantina, en 22sten *Oldenburger* Hendrika Margaretha, beide naar Amsterdam; 24sten *Kramer* de 4 Gebroeders, naar Husum; 25sten *Greven* Goede Hoop, naar Oldenburg. — Van Bremerhaven 22 Oct., *Kwint* Johanna, *Bleeker* Hendrika Jacomina, *Heins* Georgina en *Geltes* de 2 Gezusters, alle vier naar Groningen; 24sten *de Weerd* Wilhelmina, naar Stettin. — Van Cuxhaven 22 Oct., *Greven* Lammechiena, naar Koningsbergen; *Rozema* Annechiena Johanna, naar zee. — Van Kroonstad 14 Oct., *Kwint* Hendrika Gesina, naar Amsterdam. — Van Carolinerzijl 17 Oct., *Klein* de 2 Gebroeders, naar Groningen. — Van Liverpool 21 Oct., *Schabeling* Harmonie, *Schuur* Aaltje Pronk, *Thaden* Catharina Alegonda en *Potjewijd* Alida Petronella, alle vier naar Rotterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 26 Oct., kapit. *Oldenburger* Gustaaf, naar Livorno. — Uit het Vlie 24 Oct., *de Jonge* Henderika en *de Jonge* Goede Verwachting, beide naar Osterrusoer; 25sten *Mellema* jonge Tjalling, naar Newcastle. — Van Travemunde 23 Oct., *Hilbrands* Wendelina, naar Engeland.

De Nederlandsche tjalk *Abeldina*, kapit. Olthoff, van Bremen naar Stettin; is den 18 Oct. te Helgoland gestrand en zal geheel weg zijn; de lading en de inventaris is tegen een derde gedeelte voor bergloon geborgen.

Het schip *Helena*, kapit. Gialts, van Petersburg naar Amsterdam, is den 11 Oct. met gebroken mast, enz. te Kleven bij Mandahl binnengeloopen; is bezig te lossen.

Het Nederlandsche kofschip *Jantina*, kapit. de Groot, van Rotterdam met stukgoed naar Stettin, is op de Zweedsche kust bij Wiken totaal verongelukt.

CUXHAVEN, 25 Octob. De Holl smak *Wicherdina*, kapit. Degenhart, van Wolgast met gerst naar Rotterdam bestemd, is den 27sten dezer op de Jutsche kust vergaan. De manschap is dezen namiddag hier aangekomen.

KIEL, 23 Octob. Het Holl. schip *Gesina Hendrika*, kapit. Kwint, van Petersburg met lijnzaad naar Amsterdam bestemd, was tusschen Fredrichsort en Holtenau aangekomen, toen de kapitein ontwaar werd, dat hij de Eider niet passeren konde, en zal hij derhalve de reis door de Belt of de Sond voortzetten.

Aangaande het schip *Albatros*, kapit. Haasnoot, van Amsterdam te Batavia onder noodtuig aangekomen, wordt volgens brief van den kapitein het volgende gemeld: na den 23sten Junij op 38° 56′ Z.Breedte, 27° 3′ W.Lengte, steeds toenemende zware stormen, vergezeld met hooge zeeën en donder en bliksem, doorgestaan te hebben, was hij den volgenden nacht door eene zware stortzee beloopen, waardoor de hut plat neder sloeg, het stuur-rad en het stuur-as verbrijzelde en de kajuitskap met schijnlicht, nachthuis enz. kippenbanken aan stukken en over boord sloeg.

Na een hulproerpen gemaakt te hebben, en terwijl het weder iets bedaard was, dacht hij de reis voort te zetten, doch nam het weder in den loop van den morgen zeer toe, en was hij daardoor genoodzaakt vier man aan de stuurtalies te houden, tot dat het eindelijk op den middag tot een orkaan oversloeg, ten gevolge hiervan liep het schip uit het roer en in den wind, waardoor de lijboeg en zijde nederzegen en water schepte. Naauwelijks drie streken opgeloefd zijnde, brak de fokke-raa en sloeg het mars-zeil met de helft van die raa over stag, daardoor werd de voorsteng afgedraaid, viel met mars-zeil, bramraa met steng enz. aan lij neder, en namen door de schrikkelijke wind in hunnen val, een groot gedeelte van de grootemast, die 6 voeten boven het dek afbrak, de bazaanssteng, ezelshoofd en zaling mede, waardoor het schip weder oprees en dwars van wind in zee lag; hetzelve werkte daardoor vreeselijk, en was de kapitein genoodzaakt het over boord geslagen tuig, dat geweldig tegen het schip stoote, zoo spoedig mogelijk te doen kappen, hetgeen na verloop van een uur volbragt was. — Het schip nu zonder steun van stagen of leiders zijnde, en geweldig nederdrukkende, vreesde men zeer voor de boegspriet en trachte men de kluiver- en buiten kluiverboomen, binnen te krijgen; doch voor en aleer dit bewerkstelligd was, braken dezelven voor het ezelshoofd af en rukten den stampstok met alles mede.

Het schip, hoedanig ook ontredderd, bleef nogtans digt, en werd een noodtuig opgebragt, waarmede de reis naar Batavia werd doorgezet en in 42 etmalen volbragt, *hebbende het schip alzoo dooreen* $33\frac{1}{2}$ *mijlen per etmaal onder gezegd tuig afgelegd.*

Kapt. Haasnoot had veel vrees voor het koper, waarvan zigtbaar p. m. 100 bladen waren afgeslagen. Het schip zou te Batavia, van het benoodigde tuig en wand worden voorzien en vervolgens naar Sourabaya zeilen, om aldaar verder te worden nagezien. Intusschen was de lading in behoorlijke orde gelost en alleen een gedeelte IJzer aan boord gebleven, ten einde het schip te Sourabaya, voor ballast te dienen.

HARLINGEN, 26 Octob. Binnengekomen den 22sten kapit. *Fijn* de Broeders, van Drobach; *de Groot* de 3 Gezusters en *de Groot* Houthandel, beide van Fredrichstadt; *Christensen* Concordia en den 26sten *Cappen* Concordia, beide van Oudsoen; *Bultjes* Suzanna, van Hamburg. — Vertrokken den 21sten *Korte* de Handel, naar Noorwegen; *Frankena* Verwachting, naar Nantes; 23sten *Munneke* Baudina, naar Schotland.

ZOUTKAMP, 27 Octob. Binnengekomen den 23sten kapit. *Hoekstra* Ebeldina, van Hamburg; 24sten *Hangelbroek* Willem Hendrik, van Harlingen. — Vertrokken den 23sten *Sap* Margaretha Everarda, naar Amsterdam; *Radwell* New Superior en *Hawkworth* Admiral, beide naar Schotland; *Morton* Catharine, *Freear* two Brothers, *Boothley* Marsden, *Radwell* Ann en Rosett en *Benthley* Wm. Frederich, alle vijf naar Londen.

TERMUNTERZIJL, 28 Oct. Binnengekomen den 21sten kapit. *Burman* vr. Maria, van Oldenburg; 22sten *Kröger* Maria, en *Burman* vr. Gesina, beide van Leer; 25sten *Bakker* Jantje, van Bremerhaven. — Vertrokken den 21sten *Prins* de Weldaad, naar Hamburg; 24sten *Burman* vr. Maria, naar Leer.

DELFZIJL, 28 Octob. Binnengekomen den 24sten *Vos* Sjouke en *Oetzes* de Hoop, beide van Emden; *Heins* Georgina, *Kwint* Johanna, *Geltes* de 3 Zusters en *Bleeker* Henderika Jakomina, alle vier van Bremen; 25sten *Keusder* Juna, van Riga; *Oosterhuis* Joanna, van Hamburg n. Amsterdam; *Dirks* Zwaantje, van Bremen n. Amsterdam; 26sten *de Vries* Ida, van Heiligenhaven en bestemd naar Dordrecht, met zware slagtzijde en zeeschade; *Bolmeijer* de 2 Gebroeders, van Carolinerzijl; *Schoeman* Minerva, van de Elve. — Vertrokken den 25sten *de Jonge* Adriana, naar Noorwegen; *Coster* Catharina, van Wishaven, *Boon* Maria, van Randslnis, en *Riebeling* Catharina Mageretha, van de Elve, alle drie naar Amsterdam; *Veling* Catharina, van Newcastle n. Zwolle; *Poort* Gezina Henderika, naar Emden; *Huisman* Aurora, naar Bremen; *Schoon* Johannes en Cornelis, van Amsterdam n. Leer; *Luken* de jonge Jan en *Barghoorn* vr. Trientje, beide naar Emden.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Oct. Homveld, Geertruida (Pekela), v. Cardiff n. Malmoe.
18 —— Bakker, Jantina (Pekela), v. Amsterdam n. Koppenhage.
19 —— Riepma, Agatha (Appingedam), v. Dantzig n. Delfzijl.
21 —— v. d. Wijk, Annegina, v. Riga n. Rotterdam.
Boer, Margiena, v. Kirkaldy n. Kiel.
Kwakenbrug, Wilmina, v. Petersburg n. de Noordzee.
22 —— de Boer, Jantina, v. Petersburg n. Amsterdam.
Smith, Anna, v. Swartwijk n. Newburgh.

De Wind den 16den Oct. W.N., den 18den en den 19den N.W., den 21sten O., N.O., den 22sten N.O., O.

ELSENEUR, 22 October 1850.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 28 Oct. 1850. GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 25 *October*.

TARWE.	N. GERST.	Zw. Voer 36 ℔ f 2,10
Oude Bak 72 ℔ f 7,50	Winter 52 ℔ f 3,85	» 38 » - 2,30
Jarige » »	» 54 » » 4,15	O.Zw. Voer 40 » - 2,45
Oml. N. 70 » » 6,80	» 55 » » 4,45	O. dito » -
» » 72 » » 7,20	Zomer 54 » » 3,85	BOONEN.
Old. » 68 » » 6,00	» 56 » » 4,15	Paardb. f 4,75 f 5,50
» » 70 » » 6,40	» 60 » » 4,50	ZADEN, ENZ.
» 72 » » 6,80	Knobbe » »	Gr.Gort p. m. f 7,25,90
N. ROGGE.	» 62 » » 4,70	Par.100N. ℔ f 10 a f 14
Inlands. 66 ℔ f 5,25	N. HAVER.	Koolz. f 9,25 tot f 11
» 68 » » 5,55	Dikke 40 ℔ f 2,55	Zomerzaad
» 70 » » 5,85	» 42 » » 2,65	Boterz.
N. BOEKWEIT.	» 44 » » 2,75	Dederz. f
Gr. Zand 62 » f 5,20	» 46 » » 2,90	G.Mostz. f 5 tot f 9
» 65 » » 5,65	» 48 » » 3,05	Raapol. p. v. f 35
Zw. Zand 65 » » 5,50	Bl. Voer 36 » » 2,25	Prijs der Boter
O. Veen 66 » » 5,35	» 38 » » 2,40	1stes. ¼ Ton f 26 a ¼
» »	» 40 » » 2,55	2de s. ¼ Ton f 24 a ¼

Oude Tarwe stil. — Nieuwe goed prijshoudend. — Rogge en Boekweit bij gerijven als voren. — Voor Gerst bestond weinig vraag en werd weder iets lager afgegeven. — Haver en Boonen meest als voren. — Gort niet veel in omgegaan. — Geel Mostaardzaad stil.

AMSTERDAM, 25 *October*. Poolsche Tarwe met goeden handel, ruim prijsh.: roode iets hooger, alles bij partij: 131 ℔ witb. Pools. f 225; 130 ℔ j. witb. dito f 295; 132 ℔ n. witb. dito f 293; 129 ℔ Rijn f 245; 128 ℔ dito f 242. — Pruis. Rogge tot iets hooger prijs, met veel handel aan cons. en speculatie, gedr. hooger gehouden, 120, 121, 122 ℔ Pruis. f 162, f 164, f 166; 125 ℔ dito f 172; 130 ℔ n. dito f 190, f 193; 124 ℔ dito f 170. — Gerst in een doen, 99 ℔ jar. Vries. Zomer f 115.

Koolzaad in een doen; verkocht: Elve 57 p. vl.; op 9 vat in Oct. 60 p. vl.; Nov. 59½ p. vl. — Lijnzaad in een doen; 109, 110 ℔ Petersb. f 265; 110 ℔ Riga f 255; 109, 110 ℔ Arch. f 285, f 290. — Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. f 37; Vlieg. f 36; Nov. f 35,50 a f 36 a f 35,75; Dec. f 35,75 a f 36; Mei f 36; Sept. f 35,50 a 75. — Lijnolie op 6/w. f 36; Vlieg. f 35; Maart en April f 33,75. — Hennepolie op 6/w. f 38; Vlieg. f 37.

LONDEN, 23 *October*. Inl. Tarwe ging tot nagenoeg de prijzen van l.l. Maandag van de hand. De vraag naar vreemde was ver van levendig, doch de notering heeft geene verandering ondergaan. Gerst was tot de vorige prijzen goed gevraagd. Haver ging niet dan met moeite tot de laatst bestede prijzen bij kleinigheden van de hand. Boonen en Erwten zonder variatie.

LONDEN, 25 *Oct.* Van inl. Tarwe was heden slechts weinig ter markt en evenwel waren de prijzen van l.l. Maandag niet dan met moeite te bedingen. Vreemde ging tot de vorige prijzen bij Kleinigheden van de markt. Gerst vast op de vorige koersen. Puike Haver goed prijshoudend; mindere kwal. iets lager te verkrijgen. Boonen en Erwten onveranderd.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 26 *October.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 56⅜, 56½, 56⅜; Dito Certificaten 3 pCt. 67⅜, 67½; Dito dito 4 pCt. 88; Amortis.-Syndicaat 3½ pCt 88½, 88⅝; Handelm. 4½ pCt. 169¼; Haarlemmermeer 5 pCt. 104¼. — BELGIE, Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 46½, 46⅝ — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 52¾. — SPANJE, L. bij *Ard.* van 85 £ 5 pCt. 10⅞, 11; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 11⅛, 11$\frac{3}{16}$; Dito Binnenlands. à 6/m. 3 pCt. 33$\frac{9}{16}$, 33$\frac{11}{16}$, 33$\frac{9}{16}$; Coup. Ardoins 8⅝, 8$\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 35$\frac{3}{16}$, 35⅜, 35$\frac{3}{16}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104¼; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 95¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 87. — POLEN, Aand. met Loten van 500 fl. 145. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 73, 73½; Dito Nieuwe 2½ pCt. 39, 39¼; Dito Nieuwe 5 pCt. 78, 78¼, 78$\frac{1}{16}$; Pruis. Loten v. 50 R. 212; N. Mex. 5 pCt. 29½, ⅝, ½; Peru 4½ pCt. 79¾, ⅞; Dito Uitg. 35⅞.

Eenige verkoopscommissiën, die heden in Integralen zijn bewerkstelligd, hebben nadeelig op dit effekt gewerkt. In de overige soorten onzer binnenl. fondsen ging weinig of niets om.

In Spaansche. Portug., Russ., Frans. en Oostenr., was de stemming op nieuw iets flaauwer.

Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 3; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 56⅜ a $\frac{3}{16}$; Ard. a 510 £ 11⅛; Binnenl. 3 pCts. 33$\frac{9}{16}$; Metall. 5 pCt. 73¼; Dito 2½ pCt. 39.

AMSTERDAM, 27 *October.* EFFEKTEN-SOCIETEIT te 4½ uur. Integr. 56¼, ⅜, $\frac{5}{16}$. Ardoins à 510 £ 11$\frac{1}{16}$, ⅛. Dito Coup. 8⅝. Binnenl. 3 pCts. 33⅝. Fransche Oblig. 3 pCts. 52$\frac{9}{16}$. Metall. 2½ pCts. 39⅛.

In Integralen was heden de affaire tot iets verbeterde prijzen vrij geanimeerd.

Tot de overige genoteerde koersen was de handel of variatie van weinig beteekenis.

ADVERTENTIEN.

Natuurkundig Genootschap.

Op MORGEN, WOENSDAG, den 30sten October 1850, des avonds te zes uur, in het CONCERTHUIS.

Sprekers: Do. J. BRAAK en Dr. A. W. ALINGS.

RIJCLUB.

VERGADERING der LEDEN van de **VEREENIGING** op ZATURDAG den 2den November e k., des namiddags te *drie* uur in het LOKAAL der MANEGE. BALLOTAGE. De HEEREN, die zich nog als LEDEN wenschen aan te geven, worden verzocht, daarvan opgave te doen bij den ondergeteekende

H. L. WICHERS, Wz.

GRONINGEN, 28 October 1850.

_ Sedert de voorgaande opgave is mij voor de DRIE OUDERLOOZE, HULPBEHOEVENDE PREDIKANTS-DOCHTERS in *ZEELAND* ter hand gesteld: van Mevr. N. N. *f* 5—00 en van S. *f* 15—00. Gaarne zal ik meer ontvangen.

GRONINGEN, 25 October 1850,

W. MUURLING.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

_ Getrouwd:

M. DETMERS
met
A. KUIPER, van *Veendam.*

MEEDEN, 24 October 1850.

_ Getrouwd:

D. VAN DER WOUDE
met
M. WIJNDELS.

GRONINGEN, 26 October 1850.
Eenige kennisgeving.

_ Heden beviel van eenen ZOON A. ROORDA, geliefde Echtgenoot van

R. SMIT, *Med. Doctor.*

BURUM, 19 October 1850.

_ Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON A. P. BIJMHOLT, geliefde Echtgenoot van

J. DERKSEMA,
Mr. Steenhouwer.

GRONINGEN, 24 October 1850.
Eenige kennisgeving.

_ Heden overleed mijne dierbare Echtgenoot ALIDA UBBENS, in den ouderdom van ruim 29 jaren.

GRONINGEN, 21 October 1850.

JOHS. MEIHUIZEN.

_ Zacht en kalm overleed heden onze zorgdragende Vader en Behuwdvader BEREND BENES CRAKER, in den ouderdom van bijna 79 jaren.

BEERTA, 24 October 1850.

B. CRAKER, Bz.
Mede namens mijne Broeders en Zusters.
Eenige kennisgeving.

_ Op heden overleed, tot onze innige droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje ELIEZABET ALBERTIENA, in wier bezit wij ons slechts 3 jaren mogten verheugen.

GRONINGEN, 25 October. 1850.

A. WIERSEMIUS.
S. WIERSEMIUS, geb. **DE JONGE.**

_ GRONINGEN, 27 October 1850. Heden overleed alhier, na langdurige sukkeling, tot droefheid zijner nagelatene betrekkingen, MANUEL MOLENKAMP SCHELTENS, in den ouderdom van ruim 34 jaren.
Eenige kennisgeving.

_ Voor de vele bewijzen van DEELNEMING, bij gelegenheid van ons **HUWELIJK** ondervonden, betuigen wij bij deze onzen vriendelijken DANK.

GRONINGEN, 28 October 1850.

W. MUURLING.
M. C. J. MUURLING,
VAN DER LOEFF.

_ De Boekhandelaar **J. OOMKENS, J.ZOON**, heeft uitgegeven:

Majoor ***W. L. DE STURLER*, BESCHOUWING VAN DEN TOESTAND DER INDISCHE BEVOLKING, in verband met de belangen van Moederland en Koloniën.** *f* 0,40

Van de Brochures, vroeger betrekkelijk onze Overzeesche Bezittingen door denzelfden Schrijver uitgegeven, zijn nog eenige weinige exemplaren te bekomen.

_ Door den Boekverkooper **F. WILKENS** is uitgegeven en alom te bekomen:

KORTE VERHANDELING over het PAUPERISME IN NEDERLAND, deszelfs **OORZAKEN** en de **MIDDELEN**, waardoor de voortgang van hetzelve kan worden gestuit, door Mr. ***W. DE SITTER***, *Advokaat bij het Provinciaal Geregtshof te Groningen.* Prijs **50** Cents.

_ Bij **F. FOLKERS**, te *Groningen*, is van de pers gekomen:

LEESBOEK

VOOR KINDEREN, OVER DE *NATUUR.*

86 blz. en VIII. — Prijs **20** Cts.

_ Door **H. TEN BRINK**, te *Meppel*, is verzonden:

WARE DORPSVERHALEN.

Uit het Dagboek van een' Predikant. Door *FLORUS.* Gr. 8vo.......... *f* 1,40.

KORT BEGRIP

van hetgeen de Christen tot zaligheid te weten noodig heeft. Ten gebruike bij de Catechisatiën opgesteld, door *Dr. J. MEIJER, Herv. Pred.* te *Wolvega.* *2de Druk*, kl 8vo.......... *f* 0—20.

_ De Boekhandelaar **H. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

Lief en Leed

UIT HET LEVEN VAN EEN'

SCHOOLMEESTER.

Naar het Hoogduitsch van *JEREMIAS GOTTHELF*, door ***H. FRIJLINK.***

2 Deelen kompleet. Met Vignet. Prijs *f* 5,90.

Gemelde Uitgever berigt tevens, dat de

GESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN,

van den vroegsten tot op den tegenwoordigen tijd,

door ***E. VAN DER MAATEN***,

thans, op 3 à 4 Afleveringen na, welke spoedig zullen volgen, *geheel kompleet* is. Afl. 1—22 zien het licht, tegen den *buitengemeen goedkoopen* prijs van 30 Cents ieder. De *Koopers vóór de voltooijing* van dit Werk ontvangen *gratis* de 3 uitvoerige, niet gesteendrukte, maar *in koper gegraveerde* Kaarten, die den *Koopers nà de voltooijing* tegen *f* 1,50 berekend zullen worden.

_ **J. B. VAN LOGHEM**, JUNIOR, te *Haarlem*, heeft alom verzonden:

EEN NIEUW STEL LEESBOEKJES,

DOOR ***J. SPAAN;***

ten vervolge op het A-B-C Boek van den Heer *P. J. PRINSEN*; als:

EERSTE LEESBOEKJE	6½ Cts.;	per 25 Exempl.	*f* 1 25.
TWEEDE „	7½ Cts.;	„ 25 „	- 1.50.
DERDE „	7½ Cts.;	„ 25 „	- 1.50.
VIERDE „	10 Cts.;	„ 25 „	- 2 00.

Ter Perse van denzelfden:

DE LIEVE JAN, of VIJFDE LEESBOEKJE, 7½ Cts.; per 25 Exempl. *f* 1 50.

De goede inrigting dezer Boekjes en de goedkoope prijzen zijn de beste aanbevelingen, en zijn oorzaak, dat ze (de 4 eerste namelijk) reeds op verscheidene Scholen zijn ingevoerd.

_ Door den Boekhandelaar **J. J. VAN GELDER**, te *Leeuwarden*, wordt met goed succes gedebiteerd, en is in alle voorname Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

DE DERDE DRUK VAN

GESCHENK voor VERLOOFDEN en PASGEHUWDEN, of de GEHEIMEN van den ECHT.

Een welgetoetste en op ervaring steunende

RAADSMAN

VOOR BEIDE GESLACHTEN,

voor en gedurende het Huwelijk

DOOR

***Dr.* Friedrich Wilhelm Wedeler.**

Prijs *f* 1—50.

_ De ondergeteekenden, **GECOMMITTEERDEN** uit de COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de *GEVANGENISSEN* te *Groningen*, zijn voornemens, op DONDERDAG den 31sten October 1850, des namiddags te drie uur precies, in het openbaar, bij wege van Inschrijving bij beslotene Briefjes, aan den minst inschrijvenden, onder nadere goedkeuring, uit te besteden, de LEVERANCIE van de navolgende **BENOODIGDHEDEN** voor de gemelde GEVANGENISSEN, gedurende het geheele jaar 1851, als: ROGGEBROOD, GROF TARWEBROOD, WITTEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, KALFSVLEESCH, RUNDVET, BOTER, DERDE REIS AFGEMALEN GORT, RIJST, GROENE ERWTEN, GEELE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, RAAPOLIE, PATENTOLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI, ZOETEMELK, KARNEMELK, STROO, BAGGERTURF en GREENMANK TURF.

Die hiervan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het Huis van Verzekering alhier, waar, gelijk mede bij H. VAN DER LAAN, Kastelein aan de Breede Markt, de Conditiën van Aanbesteding ter lezing liggen.

De Briefjes van Inschrijving, *op zegel geschreven, door den Aannemer geteekend en de namen van twee Borgen behelzende*, zullen, uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des namiddags vóór half drie, gelegd worden in eene der twee geslotene Bussen, waarvan de eene geplaatst is ten Huize van Mr. T. J. TEN BERGE, in de Oude Boteringestraat, en de andere in gemeld Huis van Verzekering.

T. J. TEN BERGE, A. VAN BERCHUYS, W. WOLTHERS.

VRIESCHE STOOMBOOTREEDERIJ.

De **DIRECTIE** der VRIESCHE STOOMBOOTREEDERIJ geeft bij deze te kennen, dat de VAART met de **STOOMBOOT *WILLEM II***, tusschen ***Amsterdam*** en ***Lemmer***, op ZATURDAG den 2den November e k., tot nadere kennisgeving, zal worden **GESTAAKT**, en dat ook tevens gelijktijdig de VAART met de **STOOMBOOT *TJERK HIDDES DE VRIES***, tusschen ***Lemmer*** en ***Groningen***, zal worden **GESLOTEN.**

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Dienstverandering *beginnende met den* **10** *OCTOBER.*

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN*, MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's morgens te 8 uur;

Correspondérende op de dadelijk na aankomst te *Kampen* vertrekkende **DILIGENCE** der Maatschappij over *ZWOLLE* op *GRONINGEN.*

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, ZONDAGS, DINGSDAGS en DONDERDAGS, 's middags circa te 12½ uur; na aankomst der **DILIGENCE** van *GRONINGEN* en correspondérende op den laatsten SPOORTREIN van *AMSTERDAM* op *'s GRAVENHAGE* en *ROTTERDAM.*

NB. De **DILIGENCE** vertrekt ZATURDAGS, MAANDAGS en WOENSDAGS, 's avonds te 11 uur, van *GRONINGEN*; en MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's namiddags te 3 uur, van *ZWOLLE.*

_ Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 1sten November 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, alhier, publiek te koop worden aangeboden, om den 12den November e.k. te aanvaarden: De HELFT in de **TREKSCHUIT** no. 12, varende van *Groningen* op *Stroobos*, vice versa, met de REGTEN en PRIVILEGIËN van dat VEER, benevens de HELFT van het **PAARD**, een AANDEEL in de **BARGES** en verdere **GOEDEREN**, daartoe behoorende. — ***INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.*** Nadere Informatiën zijn ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

Donderdag den 31sten October

1850, des voormiddags te 10 uur, zal, voor de Behuizing van Mej. de Wedw. M. C. P. BUIJS, achter Der A kerkhof, publiek worden verkocht: een komplete, zoo goed als nieuwe **KRUIDENIERS-** en **DRANKWINKEL** met al deszelfs TOEBEHOOREN, eene partij **SIGAREN**, voorts de GEWEERMAKERSGEREEDSCHAPPEN, eene GEWEERKAST, DUBBELE en ENKELE JAGTGEWEREN, PISTOLEN en hetgeen verder tot de ***JAGT*** behoort, benevens eenige **HUISMEUBELEN**, BEDDEGOED, ENZ. Te bezien Woensdag bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

Firma STEEN & CO.

_ Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, zal, op DONDERDAG den 31sten October 1850, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Verlaatsmeester B. B. DRENTH, te *Stads-Kanaal*, in openlijke veiling verkoopen:

I. De **VEENPLAATS** no. 49, Noordzijde.

II. De **VEENPLAATS** no. 74, Zuidzijde, beide in de Markte van *Buinen* gelegen.

III. 3/36 **AANDEELEN** in den ONDERGROND der Zestig Roeden en *Kiel.*

IV. Een Blok **ONDERGROND** op de Veenplaats no. 2, groote Compagnie; en

V. Een Blok **DITO**, op die plaats, beide tusschen het eerste en tweede Dwarsdiep, en even als het derde perceel, in de Markte van *Gasselternieveen* gelegen.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

_ Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op DONDERDAG den 31sten October 1850, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, publiek, bij contant geld verkoopen:

12 à 13 LASTEN TARWE,

meer en minder door Zeewater beschadigd, gelost uit het Nederlandsch Koftjalkschip *MARCHIENA MAGRIETHA*, Kapitein J. H. HUT, komende van *Dantzig* en bestemd naar *Amsterdam.*

Donderdag den 31sten October,

te 2 uur, zal bij de Wedw. H. J. BOS, te *Oosternieland*, bij Uitmijning worden verkocht:

LEVENDE HAVE, BOEREN GEREEDSCHAPPEN, MOBILIA, HUISRAAD, KOPER-, TIN-, IJZER- en AARDEWERK, BEDDEGOED en meer ANDERE VOORWERPEN.

A. EIKEMA.

HOUTVEILING,

onder werkelijke Houtkoopers, op ZATURDAG den 2den November 1850, 's morgens te 10 uur, bij KOOPS, te *Zuidbroek*, van eene groote partij **BALKEN** en **JUFFERS**, van *Brewig* en *Osterrisoer* aangevoerd, enz.

HOUTVERKOOPING.

Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt op MAANDAG den 11den November 1850, 's morgens te 10 uur, op den huize *BIJMA*, te *Faan*, publiek, op gewone Boeldags Conditiën, te verkoopen:

Eene groote partij zware EIKEN, IJPEN en BEUKEN **BOOMEN**, en eenige perceelen KAPHOUT.

Mr. **D. ROESSINGH,**
Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een groote **TUIN** met TUINHUIS, afzonderlijke STOOKPLAATS en groote BERGPLAATS, staande en gelegen buiten de Apoort, met een' ingang aan de Stadsgracht en een' in de Lissabonsche steeg. Te bevragen bij den Heer U. G. SCHILTHUIS, J.z., aan de Noorderhaven.

Leest Hier!

UIT DE HAND TE KOOP:

een **KOFSCHEEPSHOL**, lang 23 Ellen, 20 Dm, wijd 4 Ellen, 50 Dm., hol 2 Ellen, 21 Dm., gemeten op 103 Zee onren; zoo als hetzelve is liggende in de Zuiderhaven te *Harlingen.* Te bevragen bij den Eigenaar H. J. FIJN, te *N. Pekela*, alsmede bij de Heeren REPKO & COMP., Cargadoors te *Harlingen.*

De ondergeteekende berigt, dat hij zijne **SCHOOL** voor de **beschaafde klasse**, op **MAANDAG den 4den November** zal OPENEN, in het Huis van den Heer KÖSTER HENKE, tusschen de **Oude Boteringe-** en **Kijk-in-'t Jatstraten**, tegenover de **Lettergieterij.** De PROSPECTUSSEN zijn bij den Heer J. OOMKENS, Jz., en bij hem gratis te bekomen.

G. RIJKENS.

Parapluies,

van de beste kwaliteit, in **ZIJDE** en **KATOEN**, zijn op nieuw ontvangen bij **G. COPINGA**, aan de Groote Markt; welke tegen de goedkoopste prijzen verkocht zullen worden; alsmede: ***DILTHEY'S CRAVATTES***, welke beste ZWARTE ZIJDEN HEEREN HALSDOEKEN door prijs en deugdelijkheid zeer aan te bevelen zijn.

F. R. SCHATTENBERG

heeft ontvangen: NIEUWE MODELLEN van **DAMES MANTELS, WINTER KLEEDINGSTOFFEN** en **WOLLEN SCHALS;** door het ver gevorderde Saison zal hij zijne **ZOMERSTOFFEN** en **OMSLAGDOEKEN** tot VERMINDERDE PRIJZEN VERKOOPEN; houdende hij zich bij zijne Begunstigers minzaam aanbevolen.

De Wedw. H. A. ISRAËLS

is **VERHUISD** van de VISCHMARKT naar de **GROOTE MARKT**, Noordzijde, letter L, no. 15. Zij beveelt zich betrekkelijk den HANDEL in **EFFEKTEN, OUD GOUD, ZILVER** en **SPECIËN** bij hare Stad- en Gewestgenooten beleefdelijk aan.

Met den 1sten November **VERHUISD**, van de ZWANENSTRAAT naar de **HARDERINGESTRAAT,** Noordzijde van het Luthersche Weeshuis, de Wedw. **L. H. DEELMAN, in Gouden en Zilveren Werken.**

W. FEIS, R.z.,

te Winschoten,

heeft ontvangen: NIEUWE MODELLEN voor **MANTELS**, fraaije **STOFFEN** voor **WINTERKLEEDJES**, als echte FRANSCHE CACHEMIERS en THIBET, LUSTREE, RIPSALAROS, LANGE SHAWLS, PELTERIJEN BOUFANTES, ENZ., fijne **LAKENS**, DRAP DE RUSSIE, CASTORINES, DUFFELS, fraaije 8/4 en 4/4 BUKSKINS en WINTERVESTEN, en verder vele **NOUVEAUTÉS**, te veel om te detailleren; zich rekommanderende in de gunst van het Publiek en zijne Begunstigers, zoo mede in het leveren van **DAMES MANTELS** en **HEEREN KLEEDINGSTUKKEN.**

De Heer SEVE,

Lakenkooper, uitgepakt bij M SLEUTELAAR, Horologiemaker aan de Vischmarkt, heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat zijn **MAGAZIJN** van **FRANSCHE LAKENS, DUFFELS** en **BUXKINGS** op den 1sten November zal worden gesloten. De Personen die zich nog van zijne Goederen wenschen te voorzien, worden verzocht vóór dien tijd te komen.

Er worden gevraagd: een **ZAAGMOLENAARSBAAS**, een **MIDDELKNECHT** en een **DERDE KNECHT**, op een' ***ZAAGMOLEN*** bij *Leer*, in *Oostvriesland*, tegen goed WEEKLOON, VRIJ WONEN, VUUR en een TUIN. Gekwalificeerde personen gelieven zich te adresseren, met franko Brieven, aan den Boekhandelaar P. VAN ZWEEDEN, te *Groningen*, onder de letters AB.

Een **KLEERMAKERSBEDIENDE**, zijn Werk verstaande, kan dadelijk WERK bekomen bij

J. H. LUBBERS,
Koopman te *Sappemeer.*

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.